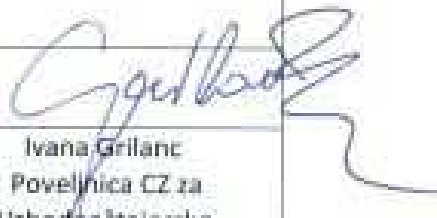

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
**ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE ZA
VZHODNO ŠTAJERSKO**

**REGIJSKI NAČRT
ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB MNOŽIČNI NESREČI NA
AVTOCESTI
NA OBMOČJU VZHODNOŠTAJERSKE REGIJE**

Verzija 1.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
IZDELAL	URSZR Izpostava Maribor	15.1.2008 dopolnjen julija 2014	Ivana Grilanc Vodja Izpostave
OBRAVNAVAL	Štab CZ za Vzhodno Štajersko	Številka :842-14/2009-4 Datum:14.1.2009	
SPREJEL	Poveljnica CZ za Vzhodno Štajersko		 Ivana Grilanc Poveljnica CZ za Vzhodnoštajersko
SKRBNIK	URSZR Izpostava Maribor		 Darja Adam Pak

V S E B I N A

1. MNOŽIČNA NESREČA NA AVTOCESTI	3
2 OBSEG NAČRTOVANJA	26
3. KONCEPT ZAŠČITE , REŠEVANJA IN POMOČI.....	27
3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja	29
3.3 Uporaba načrta	31
4. SILE , SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA.....	32
4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog v regiji	32
4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog v regiji	Napaka! Zaznamek
ni definiran.	
4.2 Materialno- tehnična sredstva za izvajanje načrta.....	34
4. 3 Predvidena finančna sredstva	34
5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	35
5.1 Opazovanje in obveščanje	35
5.2 Alarmiranje	37
6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	38
6.1 Aktiviranje organov vodenja sil za ZRP.....	38
6.2 Zagotavljanje materialne in finančne pomoči.....	39
7 UPRAVLJANJE IN VODENJE	40
7.1 Organi in njihove naloge.....	40
7.2 Operativno vodenje	43
7.3 Organizacija zvez.....	43
8 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	44
8.1 Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči.....	44
8.2 Reševanje ob množični nesreči	46
9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	52
10. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	52
11 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	54

1. MNOŽIČNA NESREČA NA AVTOCESTI

1.1 Uvod

Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti je izdelan za primer nesreče na avtocesti oziroma hitri cesti na območju Vzhodnoštajerske regije, ki zajema:

Avtocesta A1 »Šentilj-Srmin«, za :

- odsek AC na območju MMP Šentilj
- odsek Šentilj –Pesnica
- odsek Pesnica –Slivnica
- odsek Hoče –Arja Vas (do Tepanja)

H2 Hitra cesta skozi Maribor

Avtocesta A4 Slivnica- Gruškovje za:

- odsek Slivnica- Draženci (do izvoza Zlatoličje)

Avtocesta A5 Maribor – Pince ,odsek pomurske AC Maribor- Sv. Jurij ob Ščavnici, za:

- odsek Dragučova (MB)- Lenart
- odsek Lenart – Sveta Trojica
- odsek Sveta Trojica – Cogetinci (do občinske meje z občino Cerkevnik)

Zakon o javnih cestah (Ur. l. RS, št. 33/06-UPB1) deli in kategorizira avtocesto glede na pomen in povezovalne funkcije v prostoru kot državno javno cesto. Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Javne ceste so javno dobro in so izven pravnega prometa.

Avtocesta je državna cesta , namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za avtocesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.

Načrt zaščite in reševanja je pripravila Izpostava URSZR Maribor in je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št.51/06 -UPB1,97/2010) ter Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja, (Ur. l. RS, št. 3/02, 17/02 in 17/06,76/08,24/12).

Pri izdelavi načrta so bili upoštevani tudi: Zakon o varstvu pred požarom (Ur. l. RS št. 3/2007- UPB1), Zakon o gasilstvu (Ur. l. RS, št. 113/2005- UPB1), Zakon o javnih cestah (Ur. l. RS, št.33/06- UPB1) in na podlagi zakona izdani podzakonski predpisi, Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. l. RS , št. 56/08 UPB5) Zakon o prevozu nevarnega blaga (Ur. l. RS, št.33/06-UPB1,41/09,97/10), Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči (Ur. l. RS, št. 106/08), Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS, št.92/07) ter izvedbeni programi upravljalca cestne infrastrukture (DARS, d.d.).

V načrtu se prav tako upoštevajo:

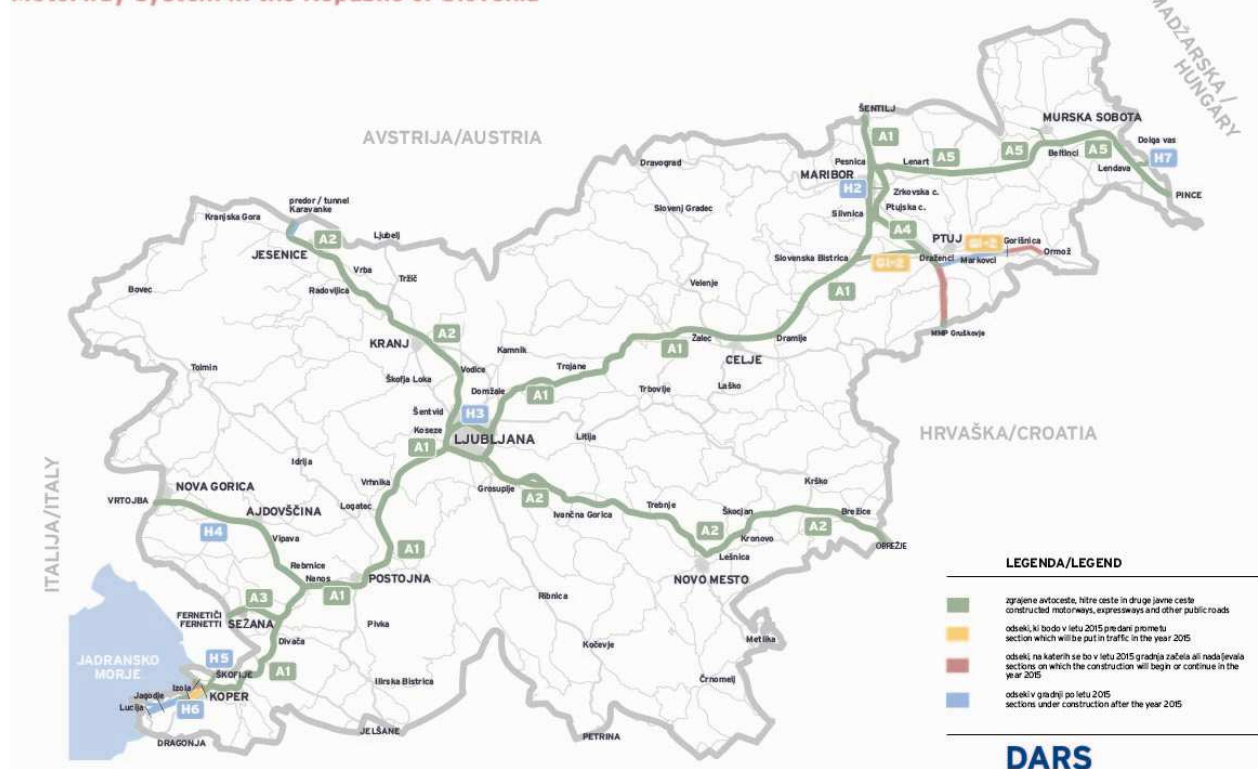
-dogovorjene rešitve na nivoju lokalnih skupnosti, ki urejajo organizacijo in delovanje javne gasilske službe, medsebojno sodelovanje gasilskih enot (ge) širšega pomena z zdravstvenimi organizacijami na področju zagotavljanja NMP;

- dogovore o medsebojnem sodelovanju GE na mejnih območjih regije

1.2 Splošni podatki o odsekih avtocest A1, A4 in A5, ki potekajo na območju Vzhodnoštajerske regije

Avtocestni sistem v Republiki Sloveniji

Motorway system in the Republic of Slovenia

Slika 1: Avtoceste v RS

Vir: Dars d.d.

1.2.1 A1 Odsek AC na območju MMP Šentilj, gradnja: 1989-91, dolžina: 1,2 km

Mednarodni mejni prehod Šentilj je bil načrtovan kot kombinacija prometne ureditve na obstoječem mejnem prehodu na regionalni cesti za potrebe tovornega prometa in kot nov mejni prehod na avtocesti, za potrebe potniškega prometa.

Tako je bila v prvi fazi zgrajena 4-pasovna regionalna cesta, rampa za tovorna vozila, ki je potekala preko nadvoza do ploščadi I. (carinske formalnosti – na vstopu), ploščad II. (parkirišča za tovorna vozila na izstopu ter izstopne rampe za osebna vozila) ter druge operative površine in komunikacije za funkcioniranje prehoda v skupni površini 61.555 m² utrjenih površin.

Avtocestni odsek od avstrijske meje do Šentilja, dolžine 1,2 km je bil v gradnji med septembrom 1989 in junijem 1991 kot druga faza celovite ureditve mednarodnega mejnega prehoda, septembra istega leta pa je bil predan prometu.

Ob 400-metrskem mejnem platu (na katerem so bili locirani objekti mejne kontrole in je bil za službene namene povezan s starim mejnim prehodom Šentilj na vzporedni regionalni cesti) je bila

zgrajena tudi avtocesta v dolžini 1,2 km, s štirimi voznimi pasovi in dvema odstavnima pasovima ter s srednjim ločilnim pasom.

V okviru avtoceste je bil zgrajen priključek Šentilj s priključnimi rampami ter 155 m dolg viadukt, ki premošča regionalno cesto in železniški predor.

Z vstopom Slovenije v schengenski prostor dne 21.12.2007 je bil mejni prehod ukinjen in že delno preurejen za potrebe prostega prehajanja blaga in oseb, s tem pa tudi opuščena rampa za tovorna vozila.

Na podlagi 22. člena Uredbe (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) bo potrebno območje opuščenega mejnega prehoda dokončno preurediti.

1.2.2 A1 Odsek Šentilj –Pesnica, gradnja: 1994-96, dolžina: 9,5 km

Avtocestni odsek Šentilj - Pesnica se začne v priključku Šentilj, kjer se navezuje na leta 1991 dograjen 1,6 kilometrski odsek avtoceste od opuščene mednarodnega mejnega prehoda Šentilj. Avtocesta nato poteka proti jugu, prečka dolino potoka Cirknice, se preko viadukta Kresnica spusti na dno Kresniške doline, prečka reko Pesnico in se zaključi v Pesniški dolini. Na hitro cesto skozi Maribor se priključi s krožnim križiščem (rondojem). Projekt za ta avtocestni odsek je nastajal več let, z različnimi variantami poteka trase.

Odsek je projektiran kot popolna štiripasovna avtocesta z odstavnimi pasovi in vmesnim ločilnim pasom, skupne širine 26 metrov, z največjim vzdolžnim padcem 2,25 %. Tako je prečni profil zgrajene avtoceste naslednji: 4 vozni pasovi širine po 3,75 m, odstavna pasova širine po 2,5 m, robna pasova širine po 0,5 m, srednji ločilni pas širine 3,2 m, humuzirani bankini širine po 0,9 m.

Na avtocestnem odseku je zgrajena čelna cestninska postaja "Pesnica", ki ima 3 vinjetne, 3 kombinirane in tri steze za tovorna vozila. V Spodnjem Dobrenju pa je tudi avtocestno počivališče z obojestranskim bencinskim servisom, restavracijo in parkiriščem.

Poleg avtocestne trase je na odseku zgrajeno:

- 1 podvoz v dolžini 8,5m;
- 4 nadvozi v dolžini 288,4 m;
- 1 most: preko Pesnice – 26,8 m;
- Viadukt »Kresnica« dolžine 587 m.

Ob gradnji avtoceste je bilo treba prestaviti lokalne ceste in druge poti v skupni dolžini 17,8 km. Hkrati pa je bilo treba izvesti še 11,3 km regulacij vodotokov z zavarovanji.

1.2.3 A1 Odsek Pesnica –Slivnica, gradnja: 2002-2009, dolžina: 20,8 km

Odsek avtoceste Pesnica - Slivnica, dolžine se na severu navezuje na že zgrajeni avtocestni odsek Šentilj - Pesnica, na jugu pa na avtocesto Hoče - Arja vas. Navedeni odsek je bil razdeljen na več gradbenih pododsekov in sicer: med priključki Pesnica - Zrkovska cesta (dolžina 6,1 km), Zrkovska cesta - Ptujška cesta (dolžina 3,9 km), 4,1 km dolg odsek Ptujška cesta (Maribor vzhod) - Slivnica, grajen med leti 1998 in majem 2000, ko je bil predan prometu, ter Nova Zrkovska cesta – mestna ulica, katere prvi del v dolžini 0,9 km je bil prometu predan leta 2000, decembra 2006 pa še nadaljnjih 1 km.

Trasa avtoceste Pesnica - Slivnica je zasnovana kot štiripasovnica s po dvema voznima pasovima in enim odstavnim pasom v vsaki smeri in vmesnim ločilnim pasom. Projektirani normalni prečni profil je 26 m, in sicer: štiri vozni pasovi po 3,75 m, dva odstavna pasova po 2,50 m, dva robna pasova ob prehitevalnem pasu po 0,50 m, dve bankini po 0,90 m in srednji ločilni pas širine 3,20 m. V območju priključkov so projektirani zaviralni in pospeševalni pasovi dolžine 250 m (190 + 60), širine 3 m z robnim pasom ob bankini 0,35 m in ob voznem pasu širine 0,50 m. Vertikalni in horizontalni elementi odseka so projektirani z upoštevanjem računske hitrosti 120 km/h, elementi priključnih ramp ustrezajo hitrosti 50 km/h.

PODODSEK MARIBOR (Ptujška cesta) – SLIVNICA

Trasa se začne na priključku z glavno cesto (Ptujško cesto), premosti Novi Hočki potok, regionalno cesto, kjer je formiran tudi priključek Rogoza, z viaduktom premosti Hočko gramoznico ter železniško progo Šentilj-Maribor-Zidani most in se konča v razcepu Slivnica oz. Maribor-jug.

Odsek je bil predan prometu maja 2000.

Zgrajeno je bilo:

- priključek Ptujška cesta (Maribor–vzhod) v obliki polovične deteljice, ki povezuje avtocesto z magistralno cesto M-3 Maribor–Ptuj; do izgradnje avtoceste Fram/Slivnica–Hajdina/Draženci, je to sočasno priključek smeri Šentilj–Zagreb na avtocesto;
- priključek Rogoza, v obliki modificirane polovične deteljice, ki povezuje cesto Hoče–Miklavž z avtocesto; njegova primarna funkcija je povezava avtoceste z letališčem in načrtovanim železniškim terminalom;
- 4 nadvozi v dolžini 200 m (od tega eden za železniško progo);
- 2 mostova v dolžini 19 m;
- viadukt »Hočka gramoznica« v dolžini 200 m.

V okviru investicije navedenega avtocestnega odseka je bila v letih 2000-2001 kot priključna cesta zgrajena regionalna cesta med Ptujško in Tržaško cesto v dolžini 2,6 km. Obe - regionalna cesta in hitra cesta skozi Maribor tako predstavljata dopolnilno cestno mrežo mesta Maribor in navezavo na avtocesto Pesnica - Slivnica s priključkoma Slivnica na jugu in Pesnica na severu.

PODODSEK PESNICA (MARIBOR SEVER) – MARIBOR CENTER (Ptujška cesta)

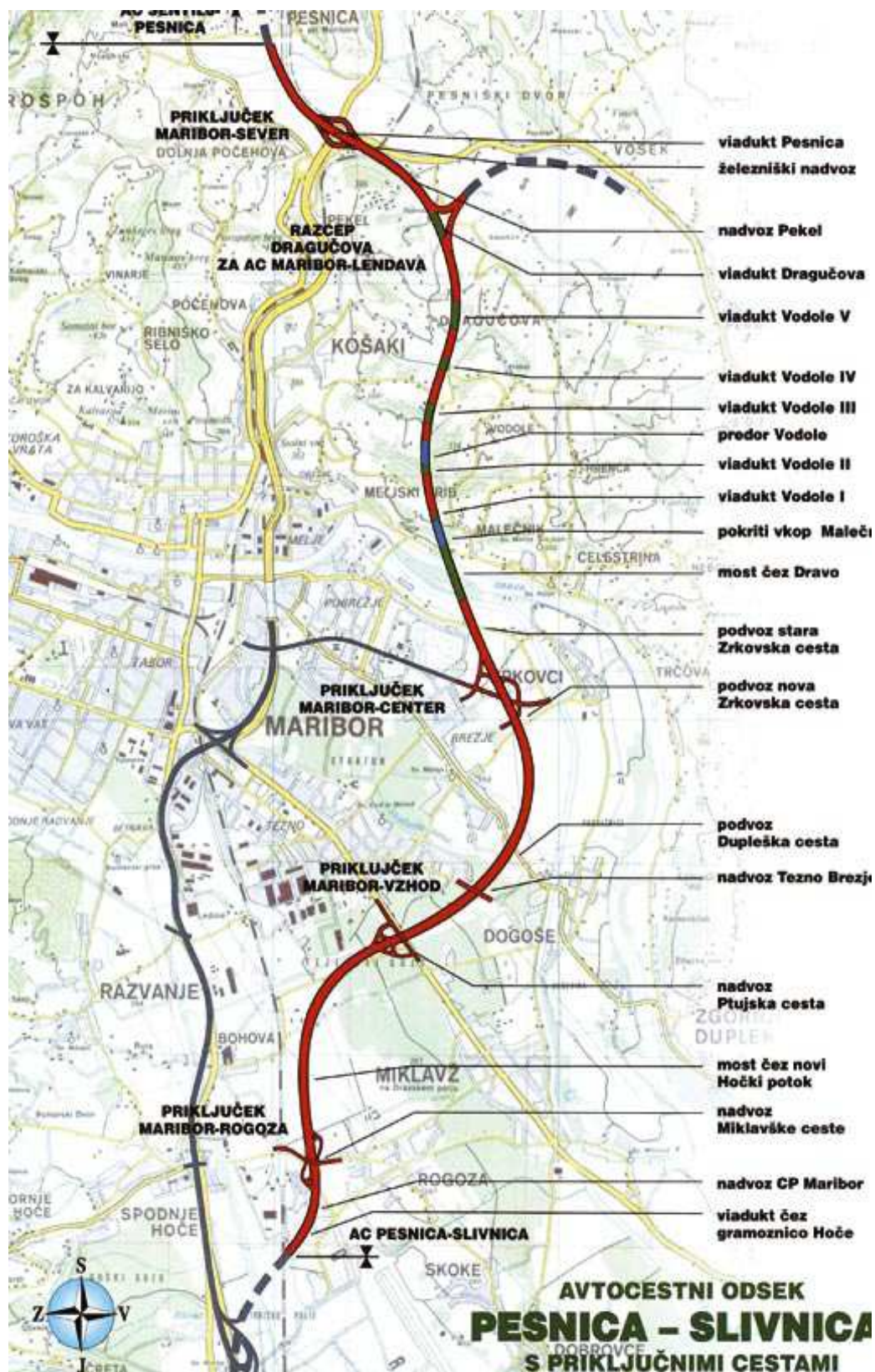
V priključku Maribor Sever (Pesnica) se avtocesta naveže na prej zgrajeni odsek Šentilj – Pesnica. V nadaljevanju prečka železniško progo in preko razcepa Dragučova (odcep avtoceste v Lendavo) iz Pesniške doline proti zahodu premosti s predorom Malečniški hrib in z več viadukti Vodolsko dolino, prečka reko Dravo in se naveže na zgrajeni del avtoceste v Mariboru na priključku na Ptujski cesti. Odsek je bil predan prometu delno v juniju 2008 (Pesnica-Dragučova) ostalo pa avgusta 2009. Zgrajeni so bili tudi:

- priključek Pesnica (Maribor–sever) v obliki rondoja s priključnimi cestami na terenu, preko katerega po viaduktu poteka avtocesta, je severni priključek Maribora na avtocesto;
- razcep Dragučova kot odcep avtoceste A5 proti Lendavi;
- priključek MB Zrkovci, prav tako v obliki polovične deteljice, ki povezuje z avtocesto z omrežjem cest v Mariboru.

V navedeni investiciji je bila zgrajena tudi dvopasovna Nova Zrkovska cesta, dolžine 1,9 km, kot nova mestna ulica in obenem priključna cesta, s katero se bo omogočila prometna navezava Maribora z avtocesto iz vzhodnega dela mesta.

Poleg tega pa še:

- most čez Dravo - dolžine 765 m, površine 21.971 m²;
- viadukt Vodole I - dolžine 48 m, površine 1.379 m²;
- viadukt Vodole II - dolžine 139 m, površine 3.867 m²;
- viadukt Vodole III - dolžine 250 m, površine 5.261 m²;
- viadukt Vodole IV - dolžine 140 m, površine 4.949 m²;
- viadukt Vodole V - dolžine 321 m, površine 8.784 m²;
- viadukt Dragučova - dolžine 361 m, površine 9.911 m²;
- viadukt Pesnica - dolžine 448 m, površine 12.452 m²;
- viadukt čez gramoznico Hoče - dolžine 200 m, 5616 m²;
- predor Vodole - dolžine 225 m, površine 4.927 m²;
- pokriti vkop Malečnik - dolžine 185 m, površine 5.291 m²;
- 3 mostovi - skupne dolžine 48,20 m, skupne površine 626 m²;
- 6 nadvozov - skupne dolžine 275 m, skupne površine 4.347 m²;
- 5 podvozov - skupne dolžine 133 m, skupne površine 2.463 m²;
- 2 podhoda;
- 13 prepustov;
- 2 podporni zidovi v skupni dolžini 920 m;
- 3 pilotne stene v skupni dolžini 288 m.

Slika 2: AC odsek Pesnica-Slivnica
Vir: DARS d.d.

1.2.4 A1 Odsek Hoče –Arja Vas (do Tepanja), gradnja: 1972-1978

Avtocestni odsek Hoče - Arja vas je bil grajen med leti 1972 in 1978 kot dvopasovna avtocesta oz. kot I.faza bodoče 4-pasovne avtoceste. Gradnja je bila razdeljena na pet pododsekov:

- **Hoče-Slovenska Bistrica v dolžini 17,0 km;**
- **Slovenska Bistrica-Žiče v dolžini 8,5 km;**
- Žiče-Dramlje v dolžini 9,02 km;
- Dramlje-Hudinja v dolžini 9,94 km in
- Hudinja-Arja vas v dolžini 6,5 km.

V sklopu prve faze so bila izvedena že vsa zemeljska dela za drugo fazo in zgrajeni vsi nadvozi, podvozi in mostovi razpetine < kot 50 m za končno fazo, kot tudi vse deviacije, regulacije in druge ureditve.

Odsek Hoče-Slovenska Bistrica

Trasa se je pričela v Hočah kot začasni priključek na obstoječo glavno cesto, poteka po ravninskem terenu do reke Polskave in se preko gričevnatega terena spusti proti Slovenski Bistrici. Izvedena so bila naslednja dela:

- 15,9 km deviacij regionalnih in lokalnih cest;
- 5,44 km regulacij večjih potokov in 9,33 km odvodnikov;
- viadukt Devina v dolžini 80 m;
- 8 nadvozov;
- 3 podvozi;
- 4 mostovi;
- 3 cestni priključki – Slivnica, Fram in Slovenska Bistrica jug – na slednjih sta bili zgrajeni tudi cestninski postaje,
- počivališče Polskava – obojestransko.

Gradnja se je pričela 1971 in končala 1974. Med gradnjo je prišlo do sprememb projektov, predvsem priključkov zaradi racionalizacije pobiranja cestnine.

Odsek Slovenska Bistrica-Žiče

Trasa tega odseka avtoceste poteka po gričevnatem terenu. Potrebna so bila večja zemeljska dela z najvišjim vkopom 30 m in nasipom 28 m. Trasa premošča grape z dvema viaduktoma: Vrhole dolžine 238,45 m in Preloge dolžine 558,75 m. Poleg tega so bila izvedena še naslednja dela:

- 4,5 km deviacij regionalnih in lokalnih cest;
- 2,3 km regulacij večjih potokov in 2,6 km odvodnikov;
- 5 nadvozov;
- 1 podvoz;
- 2 mostova;
- cestni priključek Slovenske Konjice s cestninsko postajo;
- obojestransko počivališče Tepanje.

Gradnja se je pričela 1971 in končala 1974. Počivališče pa je bilo zgrajeno 1977. Na tem odseku je tudi avtocestna vzdrževalna baza Slovenske Konjice.

1.2.5 H2 Hitra cesta skozi Maribor

Hitra cesta skozi Maribor, skupne dolžine 9,9 kilometra, se je gradila v večih etapah:

- Gradnja **I. in II. etape** hitre ceste skozi Maribor oz. hitre ceste Maribor - Tezno, dolžine 2,7 kilometra, je potekala med leti 1978 in 1979 ter 1980 in 1985.
- Gradnja **III. etape** hitre ceste skozi Maribor oz. hitre ceste Pesnica - Maribor, dolžine 4,6 kilometra, je potekala med leti 1987 in 1989, ko je bil odsek predan prometu.
- Zadnji, 2,6 km dolg odsek - t.i. **2B etapa** - dela regionalne ceste R2-430 ceste skozi Maribor, med leti 2000 in 2001. S predajo prometu tega zadnjega odseka je bila dokončana celotna povezava sever-jug skozi Maribor in je služila celotnemu prometu do izgradnje vzporednega avtocestnega odseka Pesnica-Slivnica.

I. etapa je predstavljala novogradnjo od Ptujске proti Dravi v dolžini 1,0 km pri čemer je bilo zgrajeno tudi:

- rekonstrukcija Tržaške ceste v 4-pas;
- rekonstrukcija Ptujске ceste v štiripasovnico;
- izgradnja Fochove ulice, Jadranske, Zagrebške, nove Ukrajinske, Poljske in Moskovske ceste;
- rekonstrukcijo Beloruske, Vodovodne, Janševe in Industrijske ceste;
- izgradnjo nadvoza za Ptujsko cesto in »tromostovja« za železnico in dve cesti;
- vsega je bilo izvedenih 8,760 km ureditev cest, prestavljenih in zgrajenih vrsta komunalnih ureditev (vrednostno za 50% investicije).

II. etapa je obsegala izgradnjo hitre ceste od konca I. etape do Meljske ceste, kjer se je z izvennivojskim priključkom etapa začasno navezala na mestno omrežje cest. Dolžina etape je bila 1,7 km, prometu je bila predana junija 1985. Poleg hitre ceste je bilo zgrajeno še:

- rekonstrukcija Meljske, Nasipne, Prečne ceste, ceste OF, Osojnikove ulica, Pobreške, Oreško nabrežje, Šaranovičeve, ul. Kraljeviča Marka in druge ureditve;
- zgrajen je bil podhod Belokranjske;
- nadhod Muratove dolžine 39,3 m;
- nadvoz Prečne ulice (dolžina 49,25 m) in Meljske ceste dolžine 157 m - nadvoz za železnico na Meljski cesti;
- pokriti vkop z galerijo v dolžini 395 m;
- dvoetažni most čez Dravo dolžine 340 m (zgornja etaža štiripasovna cesta, spodnja etaža tripasovna cesta, kolesarske steze in pločnika).

Vsega je bilo izvedenih 7,850 km ureditev cest, prestavljenih in zgrajenih vrsta komunalnih ureditev, podporne konstrukcije, regulacije in drugo

III. etapa je obsegala izgradnjo hitre ceste od Pesnice, kjer se je navezala na obstoječo danes regionalno cesto proti Šentilju oziroma na glavno cesto proti Murski Soboti pa do Maribora do Meljske ceste v dolžini 4,7 km in je bila predana prometu 30.6.1989.

Trasa poteka po zamočvirjeni dolini, prečka z viaduktom železniški predor ter preide v visok vkop. Dalje poteka ob železniški progi Šentlj-Zidani most in se v Melju priključi na prej zgrajeni odsek. Trasa je zaradi zahtevnosti terena in bližine železniške proge zahtevala izgradnjo obsežnih pilotnih sten. Projektirana je za računsko hitrost 80 km/h. Je štiripasovnica z 2,0 m širokim ločilnim pasom in brez odstavnih pasov. Poleg hitre ceste je bilo zgrajeno še:

- viadukt dolžine 60 m;
- 2 podvoza skupne dolžine 45,7 m;
- 2 nadvoza za železnico dolžine 145,2 in 52,4 m;
- nadvoz za Einspillerjevo dolžine 54 m.

2.060 m regulacij, 2.209 m² armirane zemljine, 1.155 m pilotnih sten, delno je bilo potrebno preurediti tire na železniški postaji Maribor ter druge ureditve.

2B etapa »hitre ceste skozi Maribor« - regionalna cesta R2-430

V okviru izgradnje 2B etape je poleg trase v dolžini 2,6 kilometra zgrajenih tudi:

- sedem premostitvenih objektov, in sicer: štirje podvozi (Ptujska cesta, Zagrebška ulica, Vodovodna ulica);
- podvoz pod priključkom ELKO, nadvoz železniške proge, galerija pod Tržaško cesto, en podhod pa je bil rekonstruiran;
- podporni zidovi v skupni dolžini 595 metrov;
- cestni priključki in deviacije cest v skupni dolžini 2,7 kilometra;
- rekonstrukcije obstoječih cest v dolžini 530 metrov;
- prestavljeni in urejeni so bili komunalni in energetske vodi.

1.2.6 Avtocesta A4 Slivnica- Gruškovje, odsek AC Slivnica- Draženci, do izvoza Zlatoličje

- **gradnja:** 2007- 2009

- **dolžina:** 19,8 km

Avtocesta je načrtovana kot štiripasovnica z odstavnimi pasovi in vmesnim ločilnim pasom s prečnim profilom 26,2 m. Gradbeni odsek sestoji iz dveh prometnih odsekov in sicer Slivnica-Hajdina in Hajdina-Draženci. V promet sta bila dana v juliju 2009.

Avtocestni odsek se začne v razcepu Slivnica na mestu križanja z avtocesto A1 Šentilj - Koper. V nadaljevanju poteka v premi med dvema 110 kV daljnovodoma južno od letališča Maribor proti zaselku Hotinjska Agrarna. Nato trasa zavije proti vzhodu in poteka približno 150 m južneje od zadnjih signalnih naprav letališča Maribor, preko območja doma Lovske družine Rače in območja gramoznice Rače oddaljena približno 90 m od zaselka Dravski Dvor. Na severni strani naselja Marjeta na Dravskem polju se trasa avtoceste obrne proti jugu in se približa nad zaselkom Prepolje kanalu SD-1. Oddaljenost pete nasipa kanala SD-1 od roba avtoceste znaša minimalno 15 m. Za Prepoljem poteka trasa avtoceste v isti smeri proti jugu med naseljema Gerečja vas in Kungota pri Ptuj, kjer se trasa obrne proti jugovzhodu pod naselje Hajdina in v nadaljevanju prečka železniško progo ter se na koncu vklopi v obstoječo traso glavne ceste GI-9 vzhodno od Dražencev.

Vertikalni in horizontalni elementi avtoceste so določeni na podlagi računske hitrosti 120 km/h. Najmanjši polmer horizontalnih krivin je 1.500 m, najmanjši podolžni nagib je 0,10%, največji podolžni nagib je 2.0%. Najmanjši polmer konveksnih vertikalnih krivin je 13.333 m. Maksimalni Projektirani normalni prečni profil znaša 26,20 m, in sicer dva vozna pasova širine 3,75 m, dva prehitevalna pasova širine 3,75 m, dva robna pasova širine 0,50 m, dva odstavna pasova širine 2,50 m, ločilni pas širine 2 × 1,60 m in dve bankini širine 1 m.

Na avtocesti so izvedeni zgrajeni avtocestni priključki:

-Letališče Maribor,

-Marjeta,

-Zlatoličje

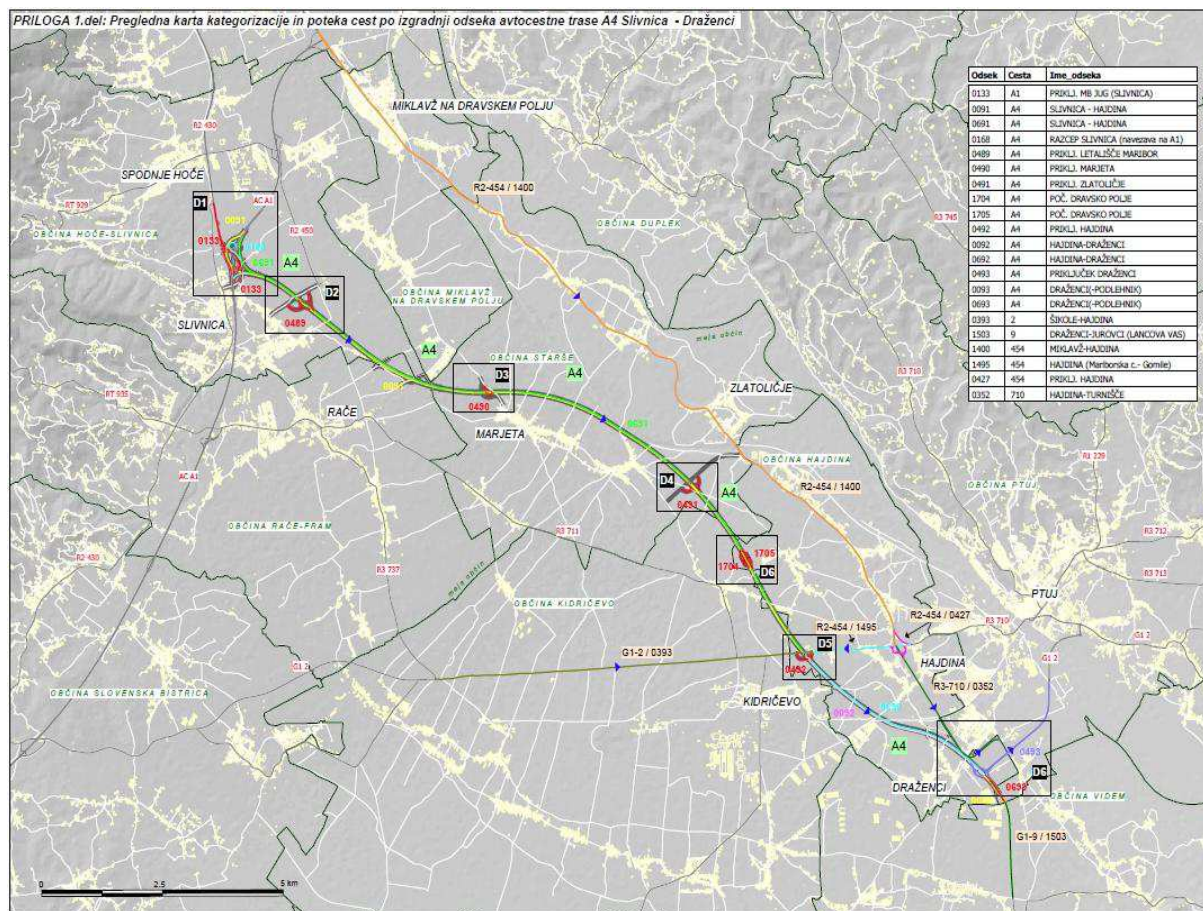
-Hajdina,

rekonstruirana in dograjena pa razcepa: Slivnica v dolžini 1598 m v trasi A4 in 4.493 m v trasi A1 in Draženci v dolžini 3,230 km.

Zgrajeno je tudi obojestransko počivališče »Dravsko polje« in cestninska postaja Prepolje.

Na celotni trasi A4 je bilo zgrajeno:

- 4 mostovi;
- 16 nadvozov v skupni dolžini 1282 m;
- 8 podvozov v skupni dolžini 359 m (od tega 3 podhodi);
- 1 Viadukt dolžine 286 m in 2 čez železnico v Hajdini dolžine 336 m desni in 334 levi.

Slika3:AC Slivnica-Draženci

1.2.7 Avtocesta A5 odsek Dragučova (MB)- Lenart, gradnja 2005-2008, dolžina:7,8 km

Avtocestni odsek Dragučova - Lenart se začne z razcepom v območju Dragučova z navezavo na odsek avtoceste Pesnica—Slivnica. Trasa z razcepom prečka Pesniško dolino in poteka v smeri proti vzhodu po njenem severnem robu s potrebnim odklom od regulirane struge reke Pesnica. Pred naseljem Pernica prečka sedanjo glavno cesto G1-3, nato poteka deloma ob in deloma po obstoječem nasipu akumulacije Pernica. Na območju sotočja reke Pesnice in Jakobskega potoka je zgrajen priključek Pernica s priključno ceto. Pred naseljem Močna avtocesta z viaduktom prečka regulirano strugo Pesnice ter Jakobski potok, nato preko krajšega nasipa, deloma odprtega in deloma pokritega vkopa še greben Močne. Takoj za pokritim vkopom z viaduktom prečka dolino in se z globokim enostransko odprtim vkopom usmeri v dolino Partijskega potoka, kjer se po prečkanju z njim tudi zaključuje.

30. maja 2008 je bilo tako zgrajenih in prometu predanih skupaj 11 kilometrov sodobnih avtocest med krožiščem Pesnica in priključkom Lenart.

Avtocesta je zasnovana kot izvennivojska štiripasovna cesta z odstavnimi pasovi in vmesnim ločilnim pasom ter zaviralnimi in pospeševalnimi pasovi. Projektirani normalni prečni profil avtoceste od km 0+000 do km 5+000 znaša 24,60 m in ga sestavljajo: 4 vozni pasovi po 3,50 m, 2 robna pasova po 0,30 m ob prehitevalnem pasu, srednji ločilni pas širine 3,0 m (2 x 1,50 m), 2 odstavna pasova širine 2,50 m in dve bankini po 1,0 m.

Na odseku je bilo zgrajeno tudi:

- 4 viadukti: Dragučova III. dolžine 174 m in Dragučova IV dolžine 166,7 m, Močna dolžine 164 m in Zamarkova dolžine 172 m;
- Pokriti vkop Močna dolžine 360 m;
- 4 mostovi v skupni dolžini 29,9 m;
- nadvozi v skupni dolžini 421,5 m od tega eden za divjad;
- 3 podvozi oz. podhodi v skupni dolžini 21 m;
- podporne in oporne konstrukcije, protihrupne zaščite, zadrževalniki, prestavitve komunalnih in drugih vodov;
- 8,3 km deviacij, več regulacij, nadomestni biotop.

Skupaj z odsekom A5 od Dragučove do Lenarta je bil zgrajen tudi odsek avtoceste A1 od začasnega priključka v Pesnici do razcepa Dragučova, ki se potem nadaljuje v smeri Maribora, Ljubljane in Kopra. Samo skupaj z navedenim delom A1 je lahko stekel promet po prvem delu prekmurske avtoceste.

1.2.8 Odsek Lenart- Sv. Trojica, gradnja 2006-2008, dolžina 7,2 km

Odsek avtoceste Lenart - Sp. Senarska (Sveta Trojica) je bil razdeljen na dve gradbeni etapi: prva etapa sega od Partinjskega potoka do priključka Lenart (2,2 km), druga pa od priključka Lenart do Svete Trojice (5 km). Prometu je bil predan konec oktobra 2008.

Trasa 7,2 km dolge avtoceste prečka dolino Partinjskega potoka po višjem nasipu, se najprej usmeri severovzhodno in nato v dolgem radiju jugovzhodno na območje Črnega lesa. V dolžini 1,6 km poteka skozi gozd, prečka glavno cesto G 1-3, po prehodu iz gozda pa preide trasa v območje kmetijskih površin. Lormanjske njive preseka severno od kraja Lormanje, v nadaljevanju pa lokalno cesto Lormanje – Voličina. V smeri proti jugovzhodu poseže v južni rob gozda Kamenšak ter se na severni strani približa poslopjem pitališča Šetarova. V nadaljevanju trasa obide jezero Radehova na njegovem južnem robu in se nadaljuje prek radeških njiv na nizkem nasipu. Na tem odseku prečka več melioracijskih jarkov in vodotok Velko ter regionalno cesto R 1-229. Trasa se zaključi s priključkom Senarska (Sveta Trojica).

Na trasi avtoceste sta zgrajena priključka Lenart in Senarska (Sveta Trojica), ki sta oblikovana kot polovična deteljica ter obojestransko počivališče Lormanje.

Avtocesta je zasnovana kot štiripasovna cesta z vmesnim ločilnim pasom ter zaviralnimi in pospeševalnimi pasovi. Projektirani normalni prečni profil avtoceste znaša 21,20 m in ga sestavljajo: 4 vozni pasovi po 3,50 m, 2 robna pasova po 0,30 m ob prehitevalnem pasu, 2 robna pasova po 0,50 m ob voznem pasu, srednji ločilni pas širine 3,0 m (2 x 1,50 m), in dve bankini po 1,3 m. Na mestih, kjer avtocesto prečkajo nadvozi z vmesno podporo v ločilnem pasu, je ločilni pas razširjen na 3,80 m. Vertikalni in horizontalni elementi odseka avtoceste so načrtovani z upoštevanjem računske hitrosti 120 km/h, minimalni horizontalni radij je 1.600 m, minimalni vertikalni radij 15.000 m, maksimalni vzdolžni sklon 3,06 % in maksimalni prečni sklon 3,55 %.

Na odseku je bilo zgrajeno tudi:

- 2 mostova most v dolžini m;
- 2 nadvoza v skupni dolžini 176 m;
- pokriti vkop za živali dolžine 88 m;
- 4 podvozi v skupni dolžini 37,4 m;
- podporne in oporne konstrukcije, protihrupne zaščite, zadrževalniki, prestavitve komunalnih in drugih vodov;
- 7,165 km deviacij državnih in občinskih cest, več regulacij, nadomestni biotop.

Sestavni del te investicije je bila tudi 2,9 km dolga deviacija glavne ceste proti Lenartu, ki je zasnovana kot dvopasovna cesta z robnim pasom, deloma urejena s kolesarsko stezo, zelenico in pločnikom. Na prvem delu trasa priključne ceste pomeni deviacijo obstoječe glavne ceste G 1-3 proti severu. Avtocesto prečka v podvozu in z viaduktom preide prek doline Globovnice do naselja Lenart. Jurovsko cesto prečka v vkopu ter se severno od naselja Lenart križa s Partizansko cesto v krožišču. Nato prečka vodotok Velka in se pri industrijsko obrtni coni na vzhodu naselja Lenart s krožiščem priključi na sedanjo glavno cesto G 1-3.

1.2.9 Odsek Sv. Trojica- Cogetinci (do meje občine Cerkvenjak)

Trasa načrtovane avtoceste se prične v točki, kjer se konča predhodni odsek avtoceste med Lenartom in Spodnjo Senarsko (Sv. Trojico), takoj za priključkom Spodnja Senarska (Sv. Trojica). Avtocesta poteka med naseljema Zgornja in Spodnja Senarska, prečka dolino reke Drvanje ter se najprej usmeri v dolino Brengovskega potoka, kjer poteka vzporedno s potokom in regionalno cesto Videm – Senarska. V dolini Brengove regionalna cesta prečka avtocesto, kjer je umeščen tudi priključek Cerkvenjak. Naprej poteka trasa proti vzhodu, pod grebenom Cenkova v 230 m dolgem pokritem vkopu ter 360 m dolgem predoru. Po prehodu iz predora se trasa usmeri v dolino Cogetinškega potoka, nad katerim poteka po južnem pobočju doline, vse do konca pododseka, kjer se navezuje na naslednji odsek avtoceste Cogetinci – Vučja vas.

Avtocesta je načrtovana kot štiripasovna cesta z odstavnimi nišami in vmesnim ločilnim pasom ter zaviralnimi in pospeševalnimi pasovi. Normalni prečni profil avtoceste znaša 21,20 m in ga sestavljajo: 2 vozna in 2 prehitevalna pasova širine 3,50 m, 2 robna pasova širine 0,50 m ob voznem pasu, dva robna pasova širine 0,30 m ob prehitevalnem pasu, srednji ločilni pas širine 3,00 m in 2 bankini širine 1,30 m. Zaviralni in pospeševalni pasovi so 250 m dolgi in imajo normalni prečni profil 3,80 m. Vertikalni in horizontalni elementi avtoceste so načrtovani z upoštevanjem računske hitrosti 120 km/h. Minimalni horizontalni radij je 750 m, minimalni vertikalni radij 10.000 m, maksimalni vzdolžni sklon 3,10 % in maksimalni prečni sklon 7 %.

Priključek Cerkvenjak je lociran na mestu, kjer avtocesta prečka regionalno cesto. Priključek je oblikovan kot modificirana polovična deteljica z razmaknjenima križiščema priključnih ramp. Regionalna cesta bo potekala v nadvozu.

Na odseku je bilo zgrajeno tudi:

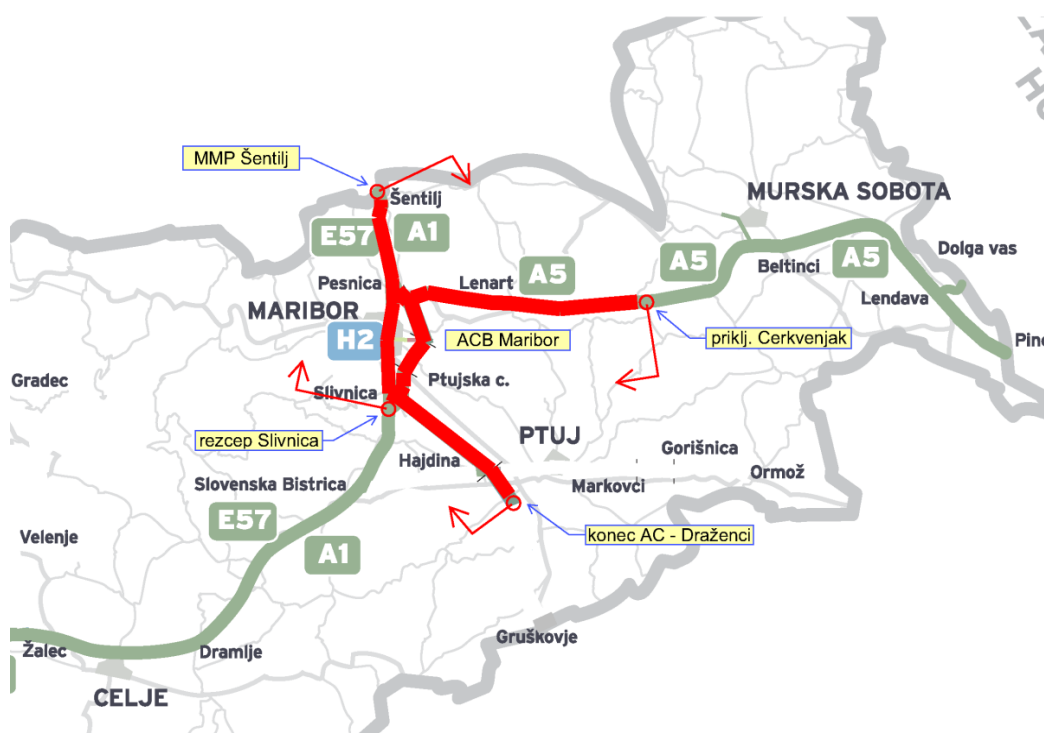
- viadukt »Senarska« dolžine 108 m;
- ekodukt dolžine 29 m;
- pokriti vkop »Cenkova« dolžine 273,4 m;
- predor »Cenkova« dolžine 359 m;
- 3 mostovi most v dolžini 49,4 m;
- 7 nadvozov v skupni dolžini 620,9 m;

- 5 podvozi v skupni dolžini 50 m, (dva v kombinaciji s preходом za divjad, eden za dvoživke);
- 26 prepustov – 3 prilagojeni za prehod dvoživk;
- podporne in oporne konstrukcije, protihrupne zaščite, zadrževalniki, prestativte komunalnih in drugih vodov;
- 13 km deviacij državnih in občinskih cest, več regulacij.

1.3 Vzdrževanje avtocestnih odsekov v VŠR

Za vzdrževanje avtocestnih odsekov in odsekov hitre ceste na območju Izpostave URSZR Maribor, so ob množični nesreči na AC pristojne:

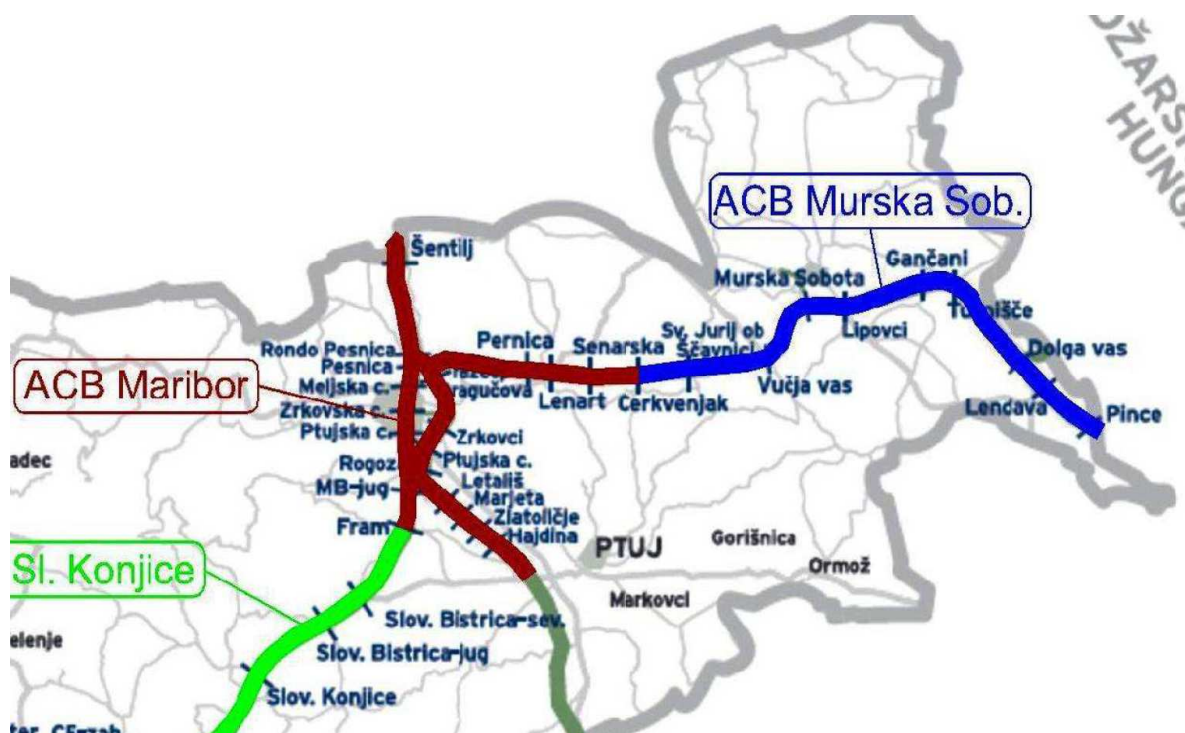
- AC baza Maribor in njena Izpostava Ptuj
- AC baza Slovenske Konjice
- AC baza Murska Sobota

Slika 4: Avtocestni odseki, ki jih vzdržuje ACB Maribor

Slika 5: Avtocestni odseki, ki jih vzdržuje ACB Slovenske Konjice

Slika6: Pregled območji vzdrževanja ACB Slov. Konjice, ACB Maribor in ACB Murska Sobota

Na odseku AC A1, A4 in A5 med priključkom Šentilj do razcepa Slivnica, od razcepa Slivnica do priključka Draženci in od razcepa Dragučova do priključka Cerkevjak ter na hitri cesti H2 odseku Maribor-Slivnica je ob množični nesreči na avtocesti pristojna AC baza Maribor.

Na AC odseku A5 od priključka Cerkevjak, vključno s predorom Cenкова do občinske meje Cerkevjak to je, 2,7km za predorom Cenкова je ob množični nesreči na AC pristojna AC baza Murska Sobota.

Na AC A1 odseku med priključkom Arja vas in razcepom Slivnica je ob množični nesreči na avtocesti pristojna AC baza Slovenske Konjice.

Dolžina cest v (v km) v upravljanju poslovnih enot , DARS ACB

Ime AC oziroma DARS d.d PE	Dolžina avtoceste km	Dolžina priključka km	Dolžina vkopov/ predorov
Maribor (A5 do izvoza Cerkevjak) (A4 od Slivnice do Dražencev)	75.938	23.369	1.590
Slov. Konjice (A1) (od Slivnice do Tepanja)	22.460	10.555	
Murska Sobota (A5) (od izvoza Cerkevjak do občinske meje Cerkevjak)	5		1.200
Skupaj	98.403	33.920	2.790

D-501 Potek avtoceste A1 , A4 in A5 na območju VŠR

Celotna trasa avtocestnega omrežja potekajo v Vzhodnoštajerski regiji skozi občine: Cerkevjak, Hoče-Slivnica, Lenart, Maribor, Pesnica, Rače-Fram, Slovenska Bistrica, Sveta, Trojica, Starše, Šentilj.

Na celotnem odseku je 9 službenih vmesnih prehodov med smernimi vozišči. Pri tem je potrebno omeniti , da so za demontažo varnostne ograje potrebne štiri ure, zato bi se v primeru množične nesreče na AC za potrebe reševanja uporabljali obstoječi izvozi na AC.

Celotna trasa AC je preprejena tudi s številnimi vodotoki in melioracijskimi jarki:

Ložnica, Bistrica, Devina, Polskava, Mlinski potok, Morski potok, Framski potok, Rački potok, Polanski potok, Hočki potok, Pesnica, Dobrenjski potok, Cirknica,...

Trasa AC in HC poteka v neposredni bližini oz. skozi številna naselja. Naselja, ki se nahajajo ob trasi avtoceste so prikazana v dodatku:

D-502-Naselja ob odsekih AC A1, A4 in A5

Na območju ščitenja podtalnice so vse površinske vode iz AC vodene po vodotesni cestni kanalizaciji do lovilcev olj in od tu naprej v vodotoke. Na preostalem delu AC so površinske vode iz AC, ki se zbirajo preko cestne kanalizacije (vkopi in visoki nasipi) vodene preko zemeljskih vodnih zadrževalnikov.

D-503 Zadrževalniki vode in čistilne naprave ob avtocesti

Na avtocesti A1 odsek Šentilj-Tepanje so naslednjimi objekti:

<i>Vrsta objekta</i>	<i>ACB Maribor</i>	<i>ACB Slovenske Konjice</i>	<i>Skupaj</i>
<u>Obojestranski priključki na AC</u>	Šentilj rondo Pesnica Maribor vzhod (Ptujška c.) Rogoza	Slivnica Fram Slovenska Bistrica-sever Slovenska Bistrica –jug Slovenske Konjice	9
<u>Viadukt</u>	• Kresnica 585 m • viadukt gramoznica Hoče 200m	• Vrhole 238 m • Preloge 539m • Devina 80m	6
<u>Nadvoz</u>	6	14	20
<u>Železniški nadvoz</u>	1		1
<u>Podvoz</u>	1		1
<u>Most</u>	3		3
<u>Prehodi med voznimi smermi</u> (interventni prehodi)	5		5
<u>Počivališča</u>	• Šentilj • Pesnica • Slivnica • MB S • MBJ	• Polskava • Tepanje (Petrol)	4
<u>Čelna cestninska postaja</u>	Cestninska postaja Pesnica	Cestninska postaja Tepanje	2
<u>Stranska cestninska postaja</u>		Slovenske Konjice	1

Tabela 1: Opis trase AC A1

D- 504 Avtocesta s pripadajočimi objekti (štajerski krak)

Na avtocesti A4 odsek A4 Slivnica- Gruškovje, odsek AC Slivnica- Draženci, do izvoza Zlatoličje

<i>Vrsta objekta</i>	<i>ACB Maribor</i>	<i>Skupaj</i>
<u>Obojestranski priključki na AC</u>	Letališče Maribor Marjeta Zlatoličje	3
<u>Viadukt</u>		
<u>Ekodukt</u>	1	1
<u>Pokriti vkop</u> Pokriti vkop in predor		
<u>Nadvoz</u>	3	3
<u>Podvoz</u>		
<u>Most</u>		
<u>Podhod</u>		
<u>Prehodi med voznimi smermi</u> (službeni prehodi)	4	4
<u>Počivališča</u>		

**Na pomurski AC A5 odsek Maribor- Lenart-Spodnja Senarska-Cogetinci do občinske meje
Cerkvenjak**

<i>Vrsta objekta</i>	<i>ACB Maribor</i>	<i>ACB Murska Sobota</i>	<i>Skupaj</i>
<u>Obojestranski priključki na AC</u>	Pernica Lenart Sv.Trojica	Cerkvenjak Sv. Jurij ob Ščavnici	5
<u>Viadukt</u>	Viadukta na rampah razcepa Dragučova (174m in 166,7m) Viadukt čez reg. strugo Pesnice (164m) Viadukt čez dolino Pesnice (172m) Viadukt Senarska (108 m)		
<u>Ekodukt</u>	1(dolžina:29m širina:27,3m)		
<u>Pokriti vkop</u> Pokriti vkop in predor	Močna (360m)	Cenkova (caa600m)	1 1
<u>Nadvoz</u>	2+3+5		10
<u>Podvoz</u>	5+4+4		13
<u>Most</u>	7+2+6		15
<u>Podhod</u>	2		2
<u>Prehodi med voznimi smermi</u> (interventni prehodi)		3	3
<u>Počivališča</u>	Lormanje		1

1.4.1 Vmesni prehodi (službeni in intervencijski)

Službeni prehodi so lahko fiksni in montažni in jih je možno odpreti z demontažo elementov ograje.

Pregled vmesnih službenih prehodov je podan v prilogi D-

Intervencijski prehodi so montažni in jih je možno odpreti z demontažo elementov jeklene varnostne ograje.

D-507 Pregled intervencijskih prehodov

1.4.2 Posebnosti urejanja prometa ob poslabšanju vremenskih razmer

- **Toča, močni nalivi**

Ob močnejših nalivih, toči vozniki upočasnijo vožnjo, poslabšajo se vozne razmere in vidljivost. Velikokrat pa vozniki ustavljajo pod mostovi in s tem povzročajo ovire na cesti.

- **Poledica**

Nastanek poledice je verjetnostno pogostejši na viaduktih in na vseh ostalih manjših objektih, pri katerih je večja možnost podhladitve v zimskem času. Upravljavec redno meri temperaturo tal in zraka na najbolj izpostavljenih točkah in preventivno posipa cestišče.

- **Sneg**

Upravljavec avtoceste skrbi za pluzenje cestišča s plužnimi skupinami. Plužni čas ene skupine v posamezni ACB znaša cca. 2 uri.

- **Veter**

Ob močno vetrovnem vremenu se promet na AC upočasni, močnejši sunki vetra pa lahko večja vozila z lažjimi (volumenskimi) tovari prečno premikajo pa cestišču. Po zraku večkrat letijo raznovrstni predmeti, ki pomenijo potencialno nevarnost za vozeča vozila. Veliko nevarnost predstavljajo tudi slabo pritrjeni tovari ali strgane cerade na tovornih vozilih in vozniki neizkušeni takšnih voznih razmer.

1.4.3 Obremenjenost avtoceste

Podatki o prometnih obremenitvah avtocest so zbrani s štetji prometa na karakterističnih lokacijah, to je z avtomatskimi števci, ki štejejo promet v obe smeri in glede na vrste vozil. Prometna obremenitev na posameznem odseku je praviloma prikazana z vrednostjo PLDP (povprečni letni dnevni promet), ki je izražena s številom vozil.

Avtocestni sistem:

največ prometa prevzemajo avtoceste, hitre ceste in glavne ceste, kjer se realizira 66,2 odstotka prometa na 21,6 odstotka dolžin celotnega državnega cestnega omrežja; na avtocestah in hitrih cestah, ki zasedajo 9,3 odstotka dolžin celotnega državnega cestnega omrežja, je bilo realizirano 48,8 odstotka prometa, medtem ko je bilo na glavnih cestah, ki zasedajo 12,4 odstotka dolžin celotnega državnega cestnega omrežja, realizirano 18,2 odstotka prometa, na ostalih državnih cestah pa 33,8 odstotka prometa.

Povprečno je največja gostota na avtocesti:

-dnevni promet je največji med 5:30 in 17:00 uro

-tedensko je največja gostota ob ponedeljkih v dopoldanskih urah in ob petkih v popoldanskih urah znaša 1.500 vozil na uro

-mesečni promet je največji v mesecih junij, julij, avgust in september,

1.5 Vzroki in značilnosti nesreče na avtocesti

Vzroki za nastanek nesreče so:

- človeški faktor,
- malomarnost,
- tehnološke napake strojev in opreme,
- vremenski pogoji (poledica, megla, toča, sneg)
- predmeti na cesti, ki so lahko posledica slabo pritjenega tovora na vozilih, delov drugih vozil, -lahko tudi predmeti, katere je na cesto prinesel močan veter,
- živali na cesti, ki na cesto največkrat zaidejo preko priključkov na AC,
- neznani oziroma ostali vzroki.

AVTOCESTA A1 (Šentilj – Maribor – Tepanje)

Odsek avtoceste A1, Pesnica – Dragučova, je bil predan v promet 30.6.2008, odsek Dragučova – Maribor Ptujška cesta (t. i. mariborska vzhodna obvoznica) pa 14.8.2009.

	Število prometnih nesreč				Posledice		
	Smrtni izid	S tel. pošk.	Z mat. škodo	SKUPAJ - PN	Mrtvi	HTP	LTP
2011	3	119	132	174	5	4	58
2012	0	34	117	151	0	4	53
2013	1	46	133	180	1	8	63
2014	2	37	102	141	5	3	55

Najpogostejši vzroki prometnih nesreč na avtocesti A1 so bili nepravilna stran/smer vožnje, neprilagojena hitrost in nepravilni premiki z vozilom.

AVTOCESTA A4 (Slivnica – Draženci)

Avtocesta A4, Slivnica – Draženci, je bila predana v promet 16.7.2009.

	Število prometnih nesreč				Posledice		
	Smrtni izid	S tel. pošk.	Z mat. škodo	SKUPAJ - PN	Mrtvi	HTP	LTP
2011	0	6	25	31	0	1	5
2012	1	5	34	40	1	0	8
2013	0	7	32	39	0	0	13
2014	0	7	25	32	0	0	8

Najpogostejši vzroki prometnih nesreč na avtocesti A4 so bili nepravilna stran/smer vožnje, neprilagojena hitrost in nepravilni premiki z vozilom.

AVTOCESTA A5 (Dragučova – Cogetinci)

Odsek avtoceste A5, Dragučova – Lenart, je bil predan v promet 30.6.2008, odsek Lenart – Cogetinci pa 30.10.2008.

	Število prometnih nesreč				Posledice		
	Smrtni izid	S tel. pošk.	Z mat. škodo	SKUPAJ - PN	Mrtvi	HTP	LTP
2011	1	14	49	64	1	3	22
2012	2	7	52	61	2	4	11
2013	1	11	36	48	1	1	13
2014	0	4	50	54	0	0	5

Najpogostejši vzroki prometnih nesreč na avtocesti A5 so bili nepravilna stran/smer vožnje, neprilagojena hitrost in nepravilni premiki z vozilom.

Vir: PU Maribor, 2014

Značilnost nesreč na AC oziroma HC:

V nesreči je lahko:

- udeleženo veliko število vozil, voznikov in sopotnikov,
- veliko število mrtvih in ranjenih, ki jih je potrebno oskrbeti,
- poškodovano večje število živali,
- nastala velika materialna škoda,
- vpliv na okolje ob avtocesti ali širše (požar, nevarna snov),
- zastoj v prometu na drugih prometnicah zaradi zaprtja avtoceste, ki traja več ur,
- pritegnjena velika pozornost medijev,
- istočasno več nesreč na več odsekih avtoceste zaradi naleta vozil,
- večje število ljudi, ki imajo psihološke težave (preživeli, reševalci in svojci).

Verjetne posledice nesreče:

-posledice so različne in odvisne od tega ali gre za manjšo nesrečo z lažjimi poškodbami in manjšo materialno škodo ali pa hudo nesrečo z nevarno snovjo s katastrofalnimi posledicami.

-prometni nesreči lahko sledi iztekanje nevarnih snovi v okolje, v hujših primerih pa se lahko razvije v požar in eksplozijo. Pri nesreči z nevarno snovjo obstaja tudi možnost ogrožanja ljudi in živali v bližini nesreče. Iztekanje nevarnih snovi v podtalnico in vodotoke praviloma ni možno, ker ima avtocesta urejeno zbiranje meteorne vode.

-pri nastanku požara se posledice predvidevajo na vozilih in gradbenih objektih. Obstaja možnost širjenja požara v naravno okolje-gozd.

-ogroženost objektov na AC pred naravnimi nesrečami je zelo mala. Vsi objekti so grajeni potresno varno, poplave in plazovi pa prav tako ne ogrožajo trase AC

1.6 Sklepne ugotovitve

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju DARS d.d.) je po Zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v RS (ZDARS-A) odgovorna za upravljanje in vzdrževanje avtocest. Na podlagi zakona o javnih cestah je DARS odgovoren za različne naloge, med drugim tudi za nadzor stanja, prometno ureditev in izvajana nalog in odgovornosti, kot so nadzor stanja, prometno ureditev in izvajanja nalog rednega vzdrževanja avtocest. Podrobneje so razmerja opredeljena v koncesijski pogodbi o upravljanju in vzdrževanju avtocest, ki jo ima DARS d.d sklenjeno z Republiko Slovenijo, kjer je določeno tudi omrežje javnih cest, ki so v pristojnosti DARS d.d.

Za preprečevanje oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreč na avtocesti je potrebno zagotoviti, da:

- upravljavca AC upošteva normativno ureditev, nadzira stanje AC, nadzira prometno ureditev in izvaja naloge rednega vzdrževanja na AC,
- se usposobi dežurne delavce DARS-a v nadzornih centrih ACB in PIC za pravočasno in ustrezno obveščanje ter izvedbo vseh potrebnih ukrepov v skladu s predpisi in navodili,
- se zagotovi takojšnje in učinkovito zavarovanje kraja dogodka in izvedbo s tem povezanih ukrepov,
- se zagotovi možnost prihoda interventnim službam za kraj nesreče (sprostitve prevoznosti voznih pasov, pravočasna odstranitev zaščitne ograje do prihoda intervencijskih vozil) oz. ustrezno urediti intervencijske dostope,
- se zagotovi ustrezna koordinacija intervencijskih sil (vzpostavitev ustreznega poveljniškega mesta na mestu nesreče ali v AC bazi),
- pristojni organi in službe z nadzorom udeležencev v prometu poskušajo zagotoviti, upoštevanje določil zakona varnosti v cestnem prometu in druge predpise s področja varnosti v cestnem prometu,
- se opreми reševalne službe z ustrezno reševalno opremo in jih usposobi za ravnanje z opremo,
- se v regiji zagotovi potrebno zalogo materialnih sredstev in opreme za množične prometne nesreče.
- se dogradi ITS, inteligentni prometni sistem za nadzor in vodenje prometa,
- da pristojni organi in službe nadzirajo udeležence v prometu, da upoštevajo določila zakona o varnosti v cestnem prometu (spoštovanje predpisane vožnje na AC in skozi predore ter spoštovanje signalizacije) in druge predpise s področja VCP,
- se poveča poudarek na preventivi z obveščanjem javnosti, obveščanjem voznikov o varni vožnji, izdelavi in delitvi preventivnega materiala voznikom, obvezni uporabi odsevnih brezrokavnikov, doslednem upoštevanju prometnih predpisov, signalizacije ter obvestil DARS-a,

- v primeru nenadnih daljših zastojev (neugodni vremenski pogoji, odstranjevanje posledic prometne nesreče oziroma drugih razlogov) upravljavec zagotovi ustrezno oskrbo udeležencev v prometu (pitna voda,...).

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Načrta zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti izdelata Izpostava RS za zaščito in reševanje Maribor in Dars d.d., to je ACB Maribor in ACB Slovenske Konjice. In ACB Murska Sobota.

Načrte svojih dejavnosti izdelajo:

- DARS, ACB Slovenske Konjice, ACB Maribor in ACB Murska Sobota
- Policijska uprava Maribor,
- Zdravstveni dom Maribor, Slovenska Bistrica in Lenart
- Univerzitetni klinični center Maribor
- GEŠP (JZZPR Maribor in PGD Slovenska Bistrica)

Občine Slovenska Bistrica, Rače-Fram, Hoče-Slivnica, Maribor, Pesnica, Šentilj, Lenart Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Cerkljenjak, in Starše izdelajo za območja, ki so lahko prizadeta zaradi nesreče pri prevozu nevarnih snovi, dokumente za izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zaščite in reševanja ter dokumente opazovanja, obveščanja oziroma alarmiranja.

Za nesreče v mejnem območju se ta načrt uskladi z načrtom zahodno štajerske regije, pomurske regije in podravske regije.

Temeljni načrt je regijski načrt, s katerim morajo biti usklajeni načrti DARS-a in načrti dejavnosti.

Za nesreče na mejnem regijskem območju oz. na območju operativnega prekrivanja reševalnih enot in služb (GEŠP, Policija, NMP) na avtocestnem odseku A5-0808: Priključek Cerkljenjak-Priključek Sveti Jurij ob Ščavnici ter na odseku A5-0908: Priključek Sveti Jurij ob Ščavnici-Priključek Cerkljenjak, se ta načrt uskladi z regijskim načrtom ZIR ob množični nesreči za pomursko regijo.

Za nesreče na mejnem regijskem območju oz. na območju operativnega prekrivanja reševalnih enot in služb (GEŠP, Policija, NMP) na avtocestnem odseku A1-0037: Slovenska Bistrica-Slovenske Konjice ter na odseku A1-0637: Slovenske Konjice-Slovenska Bistrica se ta načrt uskladi z regijskim načrtom ZIR ob množični nesreči za zahodnoštajersko regijo.

Za nesreče na mejnem regijskem območju oz. na območju operativnega prekrivanja reševalnih enot in služb (GEŠP, Policija, NMP) na avtocestnem odseku A4-0091: Slivnica-Hajdina ter na odseku A4-0691: Hajdina-Slivnica se ta načrt uskladi z regijskim načrtom ZIR ob množični nesreči za podravske regijo.

2. 2 Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanja in pomoč ob množični nesreči na AC se organizira v skladu z naslednjimi načeli:

- **Načelo pravice do varstva.** Vsakdo ima pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Zaščita in reševanje človeških življenj imata prednost pred drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi.
- **Načelo pomoči.** Ob nesreči je vsakdo dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih.
- **Načelo javnosti.** Podatki o nevarnostih, ter o dejavnostih regijskih (državnih) organov, lokalnih skupnosti in drugih izvajalcev nalog zaščite in reševanja so javni. Država in lokalna skupnost morata zagotoviti, da je prebivalstvo obveščeno o nevarnostih na območju, na katerem se je zgodila nesreča.
- **Načelo preventive.** Regija (država) in lokalne skupnosti, ter o dejavnosti regijskih (državnih) organov. Lokalnih skupnosti in drugih izvajalcev nalog zaščite in reševanja so javni. Država in lokalna skupnost morata zagotoviti, da je prebivalstvo obveščeno o nevarnostih na območju, na katerem se je zgodila nesreča.
- **Načelo odgovornosti.** Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- **Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev.** Ob nesreči na avtocesti se poleg sil in sredstev upravljavca avtoceste aktivirajo javne reševalne službe v regiji, ki so določene za reševanje ob nesrečah oz. sile in sredstva regije. Ob nesreči z nevarnim blagom se aktivirajo intervencijske enote prevoznika, ki s pomočjo javnih reševalnih služb pričnejo z izvajanjem zaščite, reševanja in pomoči.
- **Načelo zakonitosti.** Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- **Načelo varstva reševalcev.** Potrebno je zagotoviti varnost posameznikov, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju.

3. KONCEPT ZAŠČITE , REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljne podmene načrta

1. Varstvo pred posledicami nesreče v cestnem prometu zagotavljajo v okviru svojih pristojnosti upravljavec cestne infrastrukture, uporabniki, resorna ministrstva, prebivalci kot posamezniki, prebivalci prostovoljno organizirani v raznih društvih in drugih nevladnih organizacijah, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem, javne reševalne službe, podjetja zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito in reševanje ter državni organi.
2. Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Avtocesta je državna cesta, namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za avtocesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.
3. Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti na območju Vzhodnoštajerske regije izdela Izpostava URSZR Maribor v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi in drugimi državnimi organi. Načrt izdela tudi upravljavec avtocestnih odsekov v Vzhodnoštajerski regiji na AC A1, A4 A5 ter H2 , DARS d.d., oziroma njegove AC baze. Svoje

načrte dejavnosti izdelajo DARS ACB Slovenske Konice, Maribor in Murska Sobota, PU Maribor, PE ZD Adolfa Drolca Maribor, Slovenska Bistrica, Lenart, UKC Maribor, Policijska uprava Maribor, GEŠP)

4. Zaradi boljše intervencijske pripravljenosti ter učinkovitejšega izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči ter zaščitnih ukrepov je s strani reševalnih enot in služb operativno prekrivanje avtocestnih odsekov na naslednjih odsekih avtoceste:

4.1

Za nesreče na mejnem regijskem območju oz. na območju operativnega prekrivanja reševalnih enot, na avtocestnem odseku A5-0808:

Priključek Cerkevjak-Priključek Sveti Jurij ob Ščavnici ter na odseku A5-0908:

Priključek Sveti Jurij ob Ščavnici- Priključek Cerkevjak istočasno posredujejo GEŠP:

JZZPR Maribor, PGD Murska Sobota, PGD Gornja Radgona in PGD Ljutomer.

V predoru Cenkova posreduje GEŠP: PGD Gornja Radgona, PGD Murska

Sobota intervencijsko pomoč kot portalni gasilci nudijo: PGD Ljutomer, PGD

Cerkvenjak in PGD Sveta trojica

Na zahtevo vodje intervencije se aktivira tudi JZZPR Maribor.

4.2

Za nesreče na mejnem regijskem območju oz. na območju operativnega prekrivanja reševalnih enot na avtocestnem odseku A1-0036:

odsek od Frama do Slovenske Bistrice ter na odseku A1-0636: od Slov. Bistrice do Frama istočasno posredujejo GEŠP: JZZPR Maribor in PGD Slovenska Bistrica.

4.3

Za nesreče na mejnem regijskem območju oz. na območju operativnega prekrivanja reševalnih enot na avtocestnem odseku A1-0037:

odsek Slovenska Bistrica-Slovenske Konjice ter na odseku A1-0637: od Slovenskih Konjic do Slovenske Bistrice istočasno posredujejo GEŠP: PGD Slovenska Bistrica in GEŠP PGD Zreče.

4.4

Za nesreče na mejnem regijskem območju oz. na območju operativnega prekrivanja reševalnih enot na avtocestnem odseku A4-0091:

odsek Slivnica-Hajdina ter odsek ter na odseku A4-0691 od Hajdine do Slivnice istočasno posredujejo GEŠP: JZZPR Maribor in PGD Ptuj.

5. Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti je izdelan za ukrepanje v primeru množične nesreče na avtocesti v kateri je udeleženo večje število vozil ali je več oseb izgubilo življenje ali se telesno poškodovalo, okoliščine nesreče pa zahtevajo posredovanje in usklajeno delovanje večjega števila intervencijskih enot ali različnih služb. Množična prometna nesreča na avtocesti je tudi nesreča, ki ne izpolnjuje predhodnih kriterijev, pa okoliščine te nesreče (razlitje nevarnih snovi, večje oviranje prometa, dalj časa onemogočen promet, ipd.) zahtevajo takojšnje angažiranje več različnih intervencijskih ekip.

6. Oceno o množični nesreči poda PU Maribor oz. GEŠP, ko pride na mesto nesreče.

7. Vsem udeležencem ob nesreči morajo pristojni organi in službe zagotoviti takojšnjo ustrezno strokovno pomoč.

8. Ob nesreči v cestnem prometu je za operativno izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči na kraju nesreče odgovoren vodja intervencije, ki so mu neposredno podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju teh nalog. Vodja intervencije se imenuje iz vrst gasilske enote širšega regijskega pomena v sodelovanju s pooblaščen osebno upravljavca ter vodi intervencij ostalih intervencijskih enot.
9. Ob nesreči pri prevozu nevarnega blaga je prevoznik tisti, ki mora zavarovati, pobrati in odstraniti oziroma dati nevarno blago na zato določen prostor ali poskrbeti, da ni več nevarnosti. Če prevoznik tega ne more izvesti, na njegove stroške to stori organizacija, ki je pooblaščen za reševanje nesreč z nevarnim blagom.
10. Ob nesreči pri prevozu ali izpustu nevarnega blaga v okolje, se mora ogrožene prebivalce pravočasno in objektivno obvestiti o nesreči, pričakovanih nevarnostih, možnih posledicah nesreče, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči. Informacije o tem pristojni organi sproti dopolnjuje in obnavlja.

3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

3.2.1 Koncept odziva ob nesreči na avtocesti

Koncept odziva ob nesreči na avtocesti temelji na dogodkih in posledicah, ki bi jih lahko nesreča povzročila (človeške žrtve, materialna škoda, škoda v naravnem okolju).

- **Izredni dogodek-nesreča:**
 - onesnaženo ali spolzko cestišče (zimske razmere),
 - poslabšanje vidljivosti (megla, dim)
 - pojav živali na cestišču,
 - stoječe vozilo (okvara vozila)
 - vožnja vozila v nasprotni smer,
 - telefonskega klica » klic v sili«
 - ob zastoju na avtocesti A1, H2, A4 in A5

Izredni dogodek obvladuje redna služba DARS. Ob izrednem dogodku se glede na vrsto dogodka na AC vključi ustrezna prometna signalizacija, obvesti OKC PU Maribor, aktivira se dežurna ekipa upravljavca in vzdrževalca AC, ki s postavitvijo ustrezne prometne signalizacije zavaruje območje, spremlja stanje ter odpravi posledice.

V primeru trka divjadjo z vozili v prometu in o najdbi ranjene in poginule divjadi na cestišču ter pojavu begajoče živali na AC mora Policija in upravljavac AC t. j. DARS, pristojna ACB obvestiti Regijski center za obveščanje, ki o tem obvesti pristojne službe v skladu z navodilom za te primere.

- **Manjša nesreča:**

Glede na posledice se manjše nesreče delijo na štiri kategorije:

- prometna nesreča I. kategorije- prometna nesreča, pri kateri je nastala samo materialna škoda;
- prometna nesreča II. kategorije-so nesreče, pri kateri je najmanj ena oseba telesno poškodovana;

- prometna nesreča III. kategorije –prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba hudo telesno poškodovana;
- prometna nesreča IV. kategorije-prometna nesreča, pri kateri je kdo umrl ali je zaradi posledic nesreče umrl v 30 dneh po nesreči

Manjšo nesrečo obvladujejo redna služba DARS v sodelovanju s Policijo, JZZPR Maribor, PGD Slovenska Bistrica, NMP ZD Maribor oz NMP ZD Slov.Bistrica. Izvajajo se vse naloge, opisane v izrednem dogodku ter dodatno še obveščanje pristojnih organov in javnosti, aktiviranje sil za ZRP v omejenem obsegu, izvajane zaščitnih ukrepov in spremljanje razvoja dogodkov.

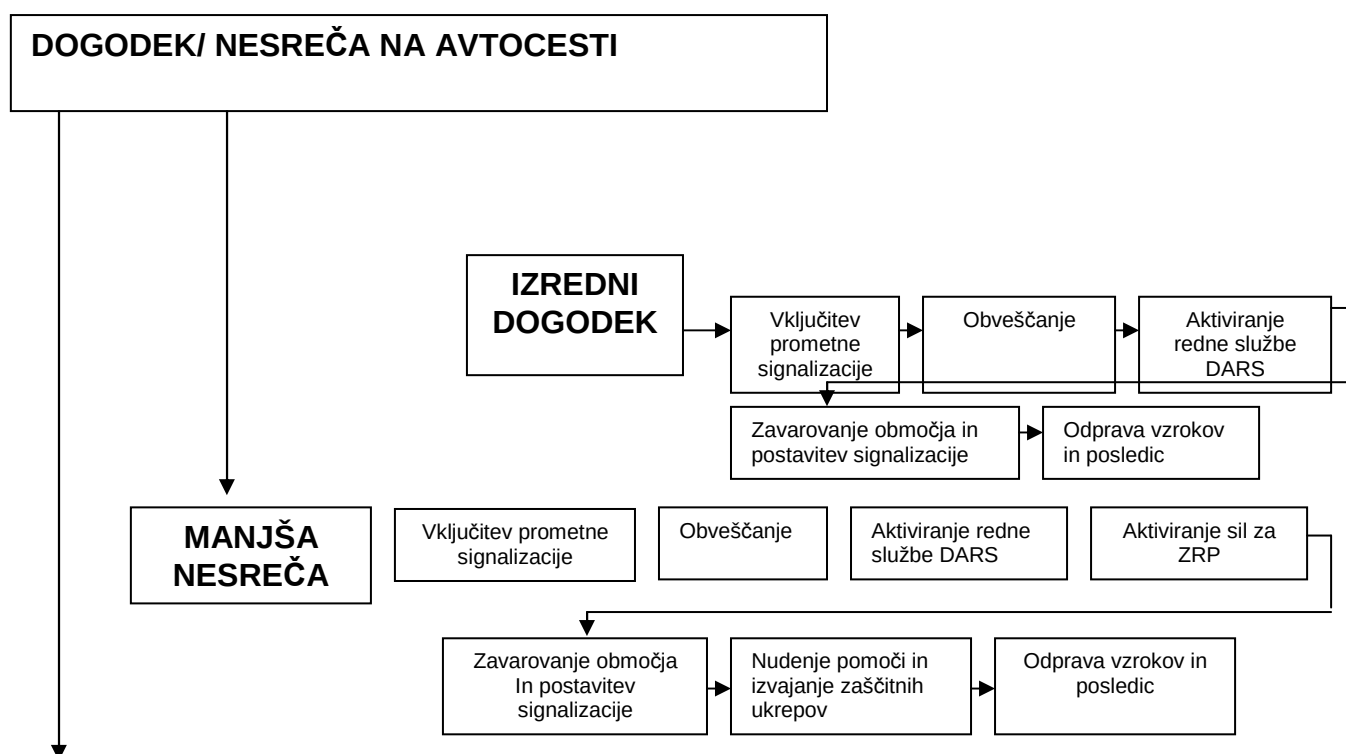
- **Množična nesreča:**

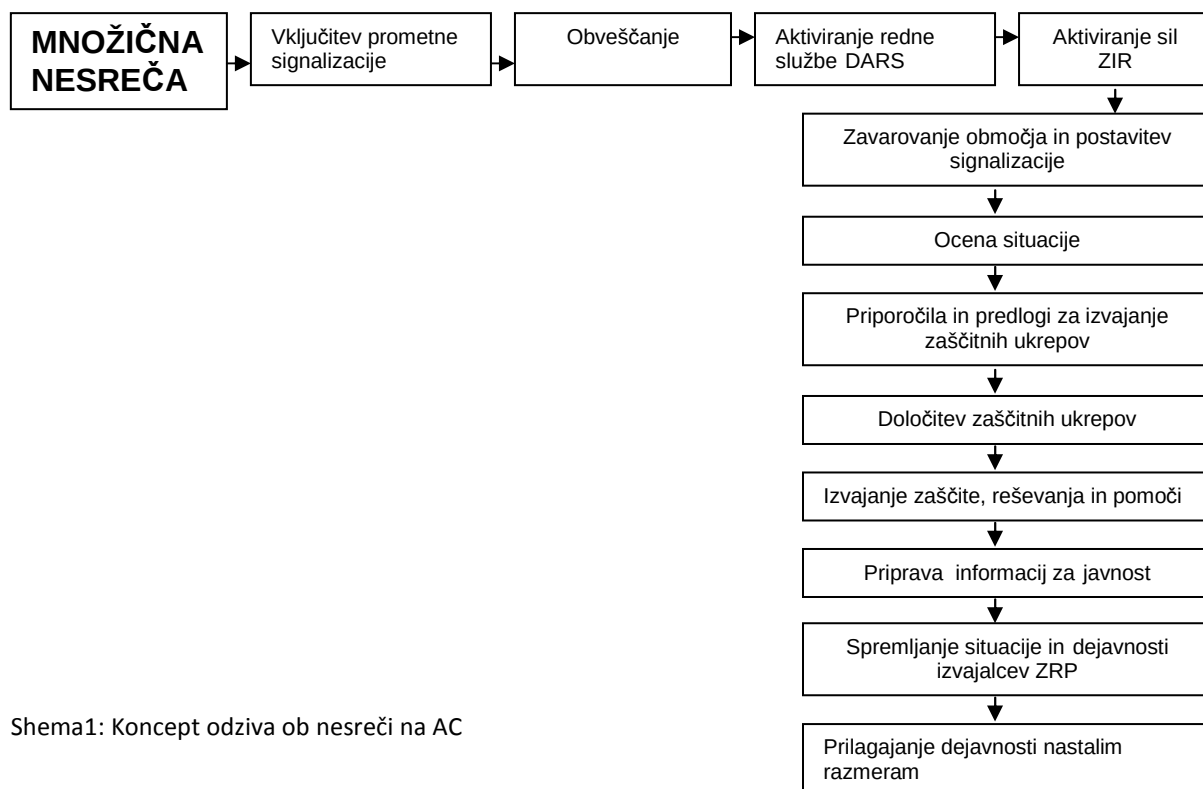
je nesreča v kateri je udeleženo večje število vozil ali je več oseb umrlo ali se telesno poškodovalo, reševanje se izvaja v zahtevnih pogojih, okoliščine nesreče zahtevajo posredovanje in usklajeno delovanje večjega števila intervencijskih enot ali različnih služb;

- avtocesta bo zaradi posledic nesreče zaprta več kot 2 uri (nalet večjega števila vozil, požar na vozilu, tovoru ali eksplozija, nesreče pri prevozu nevarnih snovi, razlitje nevarnih snovi, nesreča pri prevozu živine, ipd.);

-naravne nesreče (potres, plaz, žled, sneg ali druge nesreče), zaradi česar je potrebno posredovanje in usklajeno delovanje večjega števila intervencijskih enot ali različnih služb.

Vključi se ustrezna prometna signalizacija, izvaja se obveščanje pristojnih organov in služb, aktivira se dežurna ekipa upravljavca in vzdrževalca, ki s postavitvijo ustrezne prometne signalizacije zavaruje območje aktiviranja sil ZRP, na osnovi ocene poveljnik CZ za VŠR oziroma njegov namestnik določi zaščitne ukrepe in naloge.

Shema1: Koncept odziva ob nesreči na AC

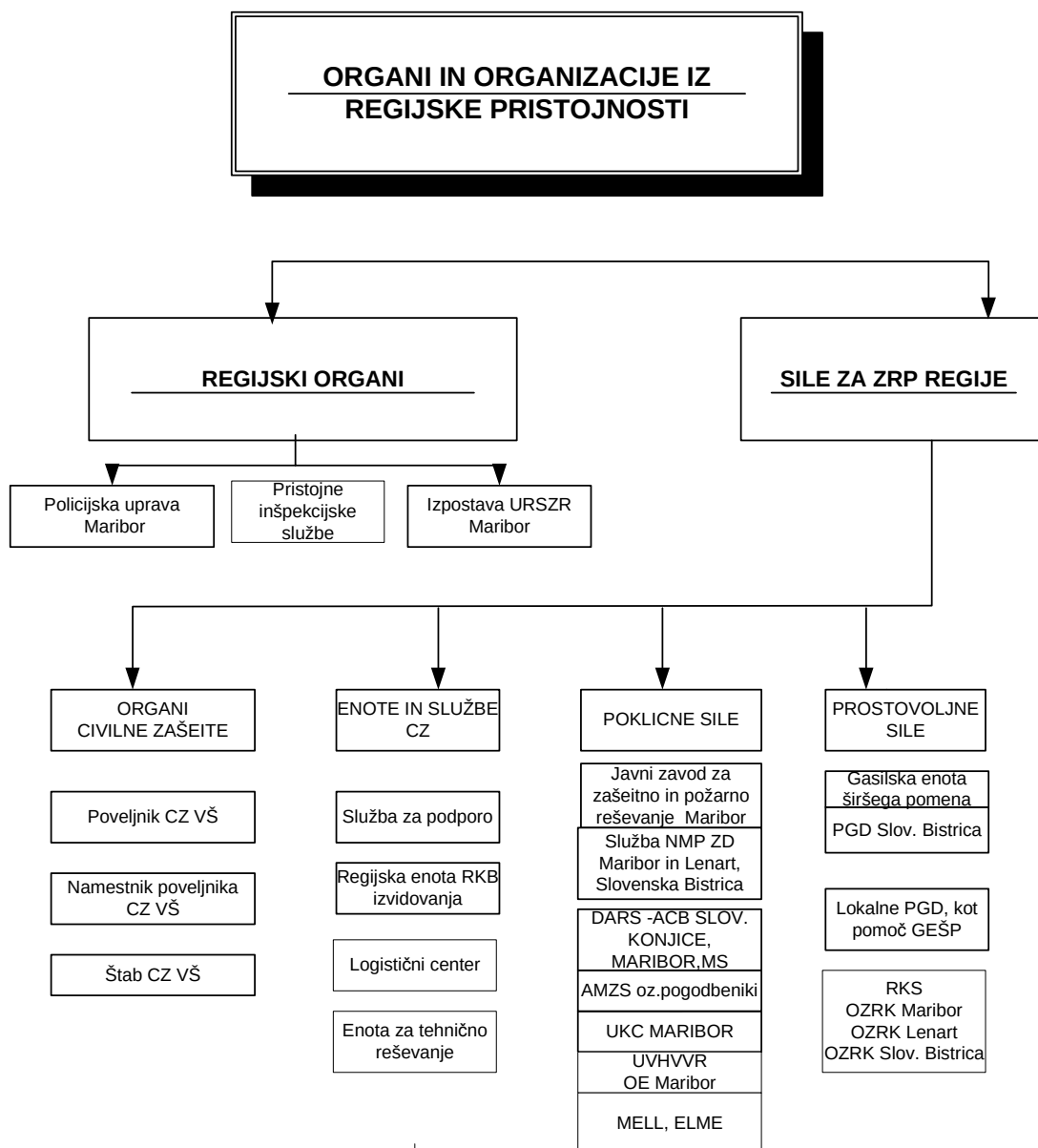
3.3 Uporaba načrta

Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči se aktivira, ko pride do množične nesreče na avtocesti oziroma hitri cesti in upravljavec oz. vzdrževalec avtoceste (hitre ceste) s svojo redno službo ter pristojne javne reševalne službe ne morejo odpraviti posledic nesreče. Potrebno je angažiranje in aktiviranje večjega števila dodatnih intervencijskih enot oziroma služb.

Odločitev o uporabi regijskega načrta zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti sprejme poveljnik CZ za Vzhodnoštajersko oziroma njegov namestnik.

4. SILE , SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog v regiji

Shema 2: Pregled organov in organizacij, ki ukrepajo ob množični nesreči na AC A1, A4 in A5 in H2

4.1.1 Regijski organi

- Izpostava URSZR Maribor,
- Policijska uprava Maribor,
- Pristojne inšpekcijske službe.

4.1.2 Sile za zaščito, reševanje in pomoč v regiji

- **Organi civilne zaščite:**

- poveljnik CZ VŠR,
- namestnik poveljnika CZ VŠR,
- štab CZ za VŠR.

- **Enote in službe Civilne zaščite:**

- regijska enota za RKB izvidovanje,
- regijska enota za tehnično reševanje,
- regijska služba za podporo,
- regijski logistični center,
- druge službe.

- **Poklicne sile**

- gasilske enote širšega pomena (JZZPR Maribor)
- Javna zdravstvena služba –služba ZD NMP Slov. Bistrica in Maribor, Lenart,
- UKC Maribor
- DARS ACB Slovenske Konjice, Maribor, Murska Sobota
- AMZS oz. pogodbeniki
- UVHVVR

- **Prostovoljne sile:**

- PGD Slovenska Bistrica, kot enota širšega pomena
- Teritorialno pristojne prostovoljne gasilske enote
- Območna združenja Rdečega križa

P-1 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite VŠR P-3 Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč VŠ regije P-7 Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR VŠ regije P-12 Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestniki poveljnikov

4.2 Materialno- tehnična sredstva za izvajanje načrta

Reševalne enote , službe in operativni sestavi uporabljajo lastna MTS in opremo. Oprema in sredstva se zagotavljajo na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.

O pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa za potrebe regijskih enot in služb CZ ter drugih sil ZRP, odloča poveljnik CZ VŠR.

P-8 Pregled materialnih sredstev iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč VŠ regije

4. 3 Predvidena finančna sredstva

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- stroške operativnega delovanja sil (povračila stroškov za aktiviranje pripadnike CZ in drugih sil ZRP),
- stroški usposabljanja enot in služb,
- materialne stroške (prevoz, potni stroški, storitve itd.)

D-1 Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR regije

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1 Opazovanje in obveščanje

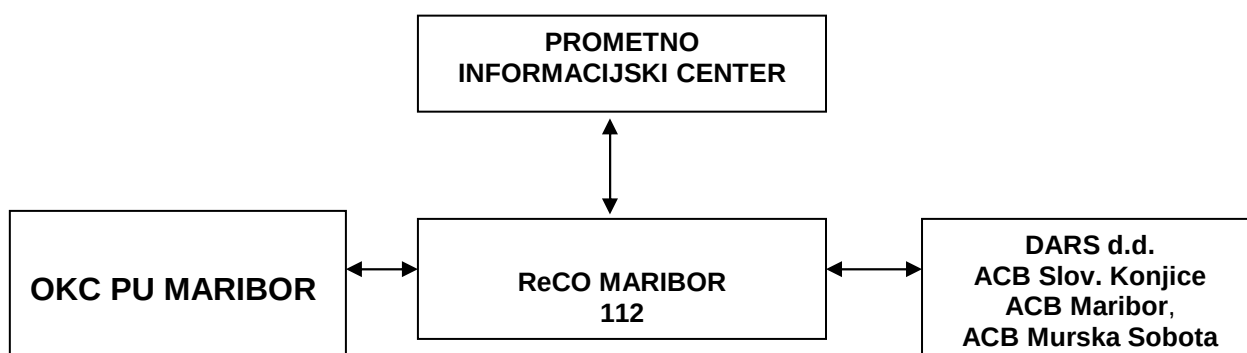
Prometno –informacijski center za državne ceste (v nadaljevanju PIC) enotno ali enovito zbira informacije o stanju na vseh državnih cestah ter jih posreduje javnosti na enoten način, ne glede na to, kdo je upravljavec cest. Aktualne informacije o stanju in prometu na celotnem državnem cestnem omrežju so dosegljive na spletnem portalu www.promet.si in prek telefonske glasovne pošte 01/51 83 70 oz. glasovni postaji inf@tel: **080 22 44**.

Redni vzdrževalci, odgovorni delavci na cestninskih postajah in drugi delavci DARS operaterju posredujejo informacije o zastojih, zaporah, izločanjih, prometnih nesrečah in drugih dogodkih na avtocestah in hitrih cestah v upravljanju DARS, ki na kakršnikoli način vplivajo na pretočnost prometa.

Kadar pride do izrednega dogodka, ki ovira pretok prometa, operater NC ACB o tem takoj obvesti PIC, po elektronski pošti na naslova: info@promet.si in operaterji@dars.si. Podatki iz celotnega omrežja avtocest in hitrih cest v upravljanju DARS in državnih cest se za potrebe poklicanih oseb in javnosti zbirajo v PIC.

Opazovanje prometa in nadzor na avtocestnih odsekih opravljajo v NC ACB. Nadzorni in krmilni sistem omogoča nadziranje in vodenje prometa na AC daljinsko (samo odseki z delujočim sistemom ITS) iz nadzornega centra AC.

5.1.1 Posredovanje informacij o nesreči

Shema 3: Posredovanje informacije o nesreči na AC

D-506 Seznam vodilnih in odgovornih oseb DARS d.d., ACB Maribor, ACB Slov. Konjice in Murska Sobota

Dežurni operater v NC AC Slovenska Konjice o vsaki nesreči na AC obvesti preko direktne telefonske zveze ReCO Maribor na telefonsko številko 112 ter OKC PU Maribor na 113.

O nesreči je lahko obveščen tudi PIC na telefonsko številko 01 518 8 518, ki deluje neprekinjeno 24 ur. Vsa prejeta sporočila PIC takoj- neposredno prenese na ReCO Maribor.

Če je ReCO Maribor obveščen o dogodku/ nesreči s strani udeležencev v prometu oz. občanov, direktno preko telefonske številke 112, preveri informacijo nadzorni center DARS AC baze Slov. Konjice oz. baze Maribor ter postopa v skladu z navodilom Izpostave Maribor za delo operativca ob nesrečah v cestnem prometu.

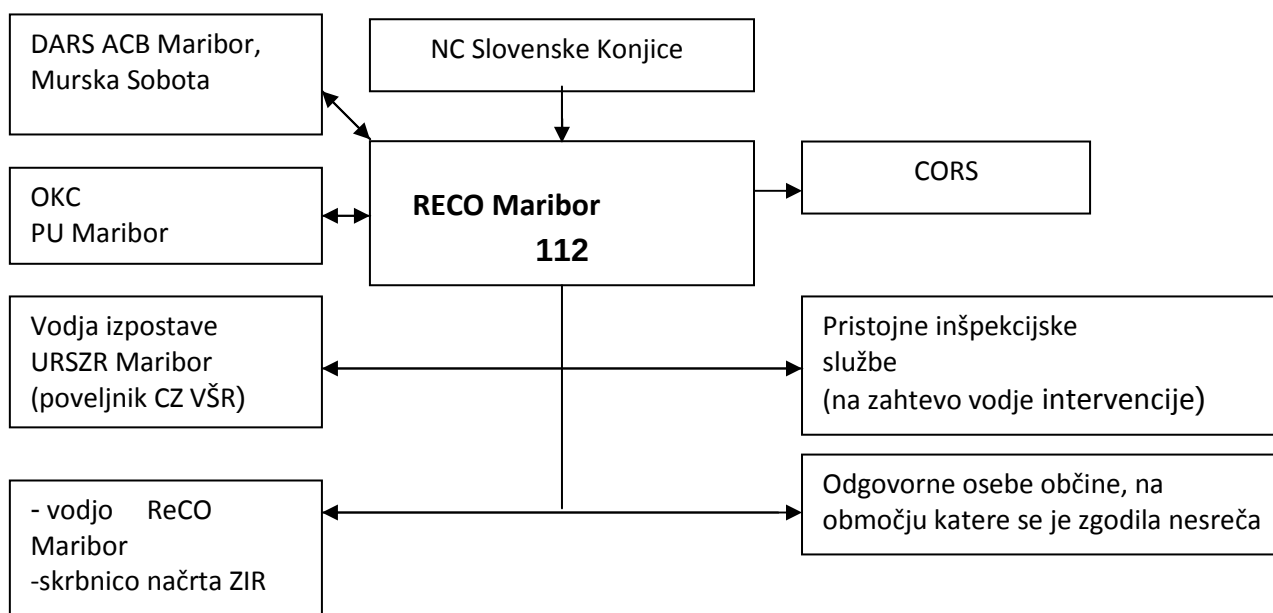
Informacije, ki jih dežurni operater nadzornega centra v Ljubljani sporoči ReCO Maribor po telefonu, mora takoj, ko je to mogoče, sporočiti na predpisanem obrazcu za obveščanje po elektronski pošti oz. faksu.

D 505- Obrazec DARS za obveščanje ReCO Maribor
--

5.1.2 Obveščanje in informiranje pristojnih regijskih organov

Po prejemu potrjene informacije s strani Policije o množični nesreči na avtocesti ReCO Maribor obvešča:

- center za obveščanje Republike Slovenije,
- vodjo izpostave URSZR Maribor,
- svetovalca-vodjo centra za obveščanje
- poveljnik CZ za Vzhodno Štajersko,
- pristojne inšpekcijske službe na zahtevo vodje intervencije in
- odgovorno osebo lokalne skupnosti, kjer se je zgodila množična nesreča
- skrbnico načrta ZIR.

Shema 4: Obveščanje pristojnih organov in služb ob množični nesreči na avtocesti

P- 1 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P -4 občine - Podatki o organih, službah in enotah CZ občin na območju VŠ regije
P- 15 Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči v VŠR

5.1.3 Obveščanje javnosti

Prometno- informacijski center za državne ceste enotno in enovito zbira informacije o stanju na vseh državnih cestah ter jih posreduje javnosti na enoten način, ne glede na to, kdo je upravljavec cest.

Za obveščanje javnosti in komuniciranje z mediji ob množični nesreči na avtocesti so v skladu s pooblastili pristojni DARS d.d., vodje reševalnih ekip in poveljnik CZ VŠ. Za obveščanje tujih držav o njihovih državljanih je pristojno Ministrstvo za notranje zadeve.

D-8 Navodilo za obveščanje ob nesreči

5.1 4 Obveščanje ogroženih prebivalcev

Kjer je prišlo do nesreče z nevarno snovjo je potrebno obvestiti lokalno skupnost o nevarnostih in posledicah. Za obveščanje ogroženih prebivalcev ob AC je primarno odgovorna lokalna skupnost, ki zagotovi tudi informacije za širšo javnost.

P-15 Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči P-17 Seznam prejemnikov informativnega biltena ReCO Maribor P-18 Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov D-7 Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči

5.2 Alarmiranje

Ob množični nesreči na avtocesti pri prevozu nevarnega blaga, ko pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje in je neposredno ogroženo življenje in zdravje ljudi in živali, bodo ogroženi prebivalci na nevarnost opozorjeni s sirenami javnega alarmiranja. Ogroženo prebivalstvo je potrebno opozoriti na bližajočo se nevarnost z alarmiranjem.

Alarmiranje izvede dežurni operativec v ReCO Maribor na zahtevo pristojnega vodje intervencije oziroma poveljnika CZ VŠR ali njegovega namestnika.

Operativec ReCO Maribor ima pooblastilo za proženje siren brez predhodne odobritve odgovornih oseb. Takoj po znakih » opozorilo za nevarnost«, mora posredovati obvestilo po radiu, televiziji oziroma na drug predviden način, o vrsti nevarnosti in posredovati napotke za osebno in vzajemno zaščito ter napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov.

6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje organov vodenja sil za ZRP

Po prejemu obvestila in prvih poročilih z mesta nesreče, poveljnik CZ VŠR oziroma njegov namestnik preuči trenutno situacijo. Na podlagi stanja in zahtev po dodatnih silah, sprejme odločitev o aktiviranju dodatnih sil in po potrebi zahteva aktiviranje sil v državni pristojnosti.

Glede na oceno stanja in možen razvoj dogodkov poveljnik CZ VŠR lahko aktivira:

- štab CZ za Vzhodnoštajersko regijo
- regijske sile in sredstva za ZRP

Načini in postopki aktiviranja sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč v Vzhodnoštajerski so opredeljeni v dokumentih o aktiviranju sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč.

Izpostava URSZR Maribor ureja vse zadeve v zvezi z nadomestilom plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti CZ oziroma pri zaščiti in reševanju. Vse stroške v zvezi z pripravljenostjo in delovanjem sil na prizadetem območju krije država.

Na zahtevo vodje intervencije posreduje ReCO Maribor zahtevek za sodelovanje oz. uporabo zrakoplovov Letalske enote Slovenske vojske (LESV) oziroma Letalske policijske enote (LPE) in mobilnih ekoloških laboratorijev na CORS.

Shema 5: Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč v vzhodnoštajerski regiji

Iz sheme 5 so razvidne sile za ZRP, ki lahko sodelujejo pri izvajanju ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči.

- P-1 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite VŠ regije
- P-3 Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč VŠ regije
- P-4 Podatki o organih, službah in enotah CZ VŠ regije
- P-11 Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov VŠ regije
- P-12 Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
- D-14 Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
- P-24 Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju VŠ regije
- P-25 Pregled človekoljubnih organizacij
- P-26 Pregled centrov za socialno delo

6.2 Zagotavljanje materialne in finančne pomoči

Materialna pomoč vzhodnoštajerske regije pri odpravljanju posledic obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki jo upravljavec in vzdrževalec cestne infrastrukture ne more zagotoviti (gradbena mehanizacija, specialna oprema za potrebe tehničnega reševanja, ipd.),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi.

O uporabi materialnih in finančnih sredstev odloča poveljnik CZ VŠ oziroma njegov namestnik. Prispela pomoč se zbira v regijskem logističnem centru v Pekrah, od koder se organizira razdelitev na prizadeto območje.

P-6 Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč

D-3 Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra ter prevzema in razdelitve mednarodne pomoči na letališčih

7 UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami se organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Za območje Vzhodno Štajerske izvaja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči Izpostava URSZR Maribor.

7.1.1 Poveljnik CZ za Vzhodno Štajersko

- oceni posledice množične nesreče na avtocesti,
- aktivira dodatne sile in sredstva za ZRP,
- usklajuje izvajanje operativnih ukrepov in dejavnosti regijskih organov,
- sodeluje s poveljnikom CZ ogroženih občin,
- spremlja stanje na prizadetem območju,
- usmerja dejavnost ter obvešča poveljnika CZ RS o poteku izvajanja zaščite, reševanja in pomoči,
- pripravi končno poročilo o izvajanju zaščite in reševanja ob nesreči ter ga predstavi poveljniku CZ RS,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.2 Štab CZ za Vzhodno Štajersko

- štab se skliče v operativni sestavi,
- izvaja naloge in nudi poveljniku CZ VŠ strokovno pomoč.

7.1.3 Izpostava URSZR MARIBOR

- zagotavlja pogoje za delo poveljnika in Štaba CZ za Vzhodno Štajersko,
- organizira komunikacijski sistem za delovanje državnih (regijskih) sil za zaščito, reševanje in pomoč ter usmerja delovanje ReCO Maribor,
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju državnih (regijskih) sil za zaščito, reševanje in pomoč.

D 2 Načrt regije za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ

7.1.4 Policijska uprava Maribor

- varuje življenje ljudi, premoženja ter vzdržuje javni red na območju nesreče,
- obvešča pristojne organe,
- ob preusmeritvi prometa na državno cesto obvešča DARS-Cestninsko postajo Slovenske Konjice ali Cestninsko postajo Maribor (glede na kraj nesreče) pa postavitve ustrezne signalizacije
- nadzira in ureja promet na AC in na obvozni državni cesti v skladu s stanjem prometne infrastrukture ter omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po potrebi vključi letalsko enoto policije pri oskrbovalnih, izvidovalnih in drugih nalogah pomembnih za zaščito, reševanje in pomoč,
- na območje nesreče in obvozov napoti potrebne policijske sile za zavarovanje kraja in obravnavo nesreče (zavarovanje in dokumentiranje sledov, dejstev in okoliščin nesreče, po potrebi tudi z vključitvijo ostalih služb in organov),
- sodeluje pri identifikaciji žrtev,
- obvešča MNZ o umrlih tujcih,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Usklajevanje med Civilno zaščito in Policijo izvaja član štaba CZ VŠR zadolžen za koordinacijo dela s Policijo.

D22 Načrt dejavnosti PU Maribor

7.1.5 Pogodbeni izvajalci za odvoz vozil

- zagotavlja neprekinjeno delovanje PIC, ki zbira in posreduje informacije o stanju prometa na avtocestah in hitrih cestah, ovirah, motnjah in drugih dejstvih, ki vplivajo na potek varnosti prometa,
- je odgovorna za organiziranje dela v AC bazi (izvajanje dežurne službe, opazovanje prometa, nadzor in upravljanje z napravami ter sistemi za nadzor prometa, itd,
- označi in zavaruje mesto nesreče,
- obvešča pristojne službe o vrsti in obsegu nesreče,
- v odvisnosti od trenutnega stanja prometa na smernem vozišču avtocestnega odseka, kjer je prišlo do množične nesreče, odloči (v kolikor je prvi na kraju nesreče) katera varianta ukrepanja se bo izvajala in o tem obvesti OKC Maribor in ReCO Maribor, da pravilno usmerita intervencijske sile na kraj nesreče,
- poskrbi za ustrezno cestno signalizacijo na vstopih in izstopih iz avtocestnega odseka,
- izvede zaporo avtoceste ter postavi označbe za preusmeritev prometa na državne ceste,

- omogoča dostop intervencijskim vozilom do mesta nesreče,
- poskrbi za odprtje intervencijskih (službenih) prehodov med smernimi vozišči in kasneje za ponovno zaporo le teh,
- po odreditvi in navodilih vodje intervencije ter pomoči ostalih vključenih intervencijskih sil, izvaja naloge začasnega umika oz. organiziranega gibanja ogroženih udeležencev v prometu na varno iz območja nesreče,
- po odredbi in navodilih vodje intervencije, izvaja naloge oskrbe (npr. Z vodo in toplimi napitki) ter začasne nastanitve (po potrebi) udeležencev v prometu, ki zaradi množične nesreče na avtocesti in s tem povezanega daljšega zastoja ostanejo ujeti na avtocesti,
- izvaja evakuacijo ljudi (organizirano gibanje oseb na varno) iz območja nesreče te sprejem ter oskrbo ogroženih,
- izvaja ostale naloge iz svoje pristojnosti.

D503- Načrt ukrepanja DARS d.d. ob množični nesreči na avtocesti na štajerski avtocesti

7.1.6 Direkcija RS za ceste

- postavi ustrezno cestno signalizacijo za preusmeritev prometa na državnih cestah,
- na prošnjo DARS ACB izvede preusmeritev prometa na državne ceste v skladu z načrtom preusmerjanja prometa za avtocestno in hitro cestno omrežje

7.1.7 Pogodbeni izvajalci za odvoz vozil

- zagotavlja neprekinjeno delovanje Centra za pomoč na cesti in vleko
- ostale naloge iz svoje pristojnosti .

7.1.8 Zdravstveni domovi- služba nujne medicinske pomoči

- izvaja nujno medicinsko pomoč ob prihodu na kraj nesreče,
- izvaja nujno zdravstveno oskrbo, ki jo daje medicinsko osebje na terenu ali pa v ustreznih zdravstvenim ustanovah,
- pripravi poškodovance za prevoz v zdravstvene ustanove v nadaljnjo oskrbo,
- izvaja nujne prevoze poškodovancev v javne zdravstvene ustanove,
- ter izvaja druge ukrepe in naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.9 Univerzitetni klinični center Maribor

- izvaja nujno specialistično zdravstveno pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice,
- sprejme poškodovane in bolne v nadaljnje zdravljenje,
- ter izvaja druge ukrepe in naloge iz svoje pristojnosti.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah je urejeno s predpisi MZ o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah.

D 22 Načrt dejavnosti MZZ

D 23 Načrt delovanja zdravstvenih ustanov v VŠR

7.2 Operativno vodenje

Operativno strokovno vodenje izvajajo vodje intervencije in vodje reševalnih enot in poveljnik CZ, vsak v okviru svojih pristojnosti.

Poleg javnih reševalnih služb se aktivirajo organi in službe upravljavca in vzdrževalca avtoceste, ki pričnejo z izvajanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči. Vodenje intervencije prevzame poveljujoči gasilski častnik enote širšega pomena, ki vodi intervencijo v sodelovanju z vodjo AC baze DARS in ostalih intervencijskih sil, kot so NMP ZD Maribor in NMP ZD Slov. Bistrica in NMP Lenart ter PU Maribor.

V kolikor vodja intervencije presodi, da navedene sile ne zadoščajo, lahko zaprosi za pomoč poveljnika CZ VŠ, ki organizira potrebno pomoč v silah in sredstvih. Glede na posledice nesreče in potrebo po pomoči poveljnik CZ VŠR lahko zaprosi poveljnika CZ RS za aktiviranje državnih sil.

Ob množični nesreči na AC poveljnik CZ VŠR in Štab CZ za Vzhodno Štajersko deluje v operativni sestavi na sedežu I URSZR Maribor Bežakova 151, Limbuš. Po oceni stanja (odločitev poveljnika CZ VŠ, zaradi usklajevanja ukrepov, organizacije in izvajanja reševalne intervencije), se sedež lahko prestavi na lokacijo AC baze Slov. Konjice oz. AC baze Maribor (odvisno od kraja nesreče).

Ob naravni ali drugi nesreči pristojni poveljnik CZ oziroma vodja intervencije zagotavlja operaterjem sistema javne stacionarne in mobilne telefonije, dostope do komunikacijskih objektov, ki so v okvari na območju nesreče(intervencije), do odprave napak in ponovne vzpostavitve delovanja.

Naloge vodje intervencije ob nesreči so naslednje:

- oceni stanje na kraju nesreče,
- določi lokacijo od kod intervenirajo reševalne enote,
- določi metode in vrstni red reševalnih posegov,
- razporedi reševalce na delovna mesta,
- določi mesto za triažo ranjenih oziroma mesto, odkoder reševalna vozila prevažajo ranjene v zdravstvene ustanove,
- določitev mesta za pristanek helikopterja,
- zbira potrebe po pomoči- reševalnih vozil, reševalcih, potrebni opremi in zamenjavi ekip.

7.3 Organizacija zvez

Operativno vodenje in komuniciranje med organi vodenja , reševalnimi službami in drugimi izvajalci potekajo po:

- javnih telekomunikacijskih zvezah,
- radijskih zvezah v sistemu zaščite in reševanja (ZARE, ZARE+),
- radijske zveze v sistemu policije,
- radijske zveze v sistemu DARS.

Preko sistema radijskih zvez ZARE komunicirajo vsi izvajalci nalog v okviru sistema zaščite in reševanja.

Gasilci uporabljajo simpleksni kanal radijskih zvez ZARE, ki ga določi ReCO Maribor. Reševalna vozila službe nujne medicinske pomoči imajo vgrajene radijske postaje sistema ZARE+.

Zveze s Policijo in AMZS še niso določene, komunikacija lahko poteka preko RECO Maribor.

V primeru, da so v naloge zaščite in reševanja vključeni tudi zrakoplovi Policije in Slovenske vojske se za medsebojno komuniciranje uporabljajo klicni znaki radijskega sistema ZARE, Letalske policijske enote oz. radijski imenik 15. brigade VL.

D4 Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
--

8 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1 Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči

8.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Za varno in nemoteno odvijanje prometa po avtocesti skrbi upravljavec avtoceste, ki ima zato organizirane avtocestne baze in stalno dežurno službo (24 ur na dan).

Ob izrednem dogodku oz. nesreči upravljavec organizira pregled opreme, naprav oz. objekta. Pregled opravi upravljavec oz. vzdrževalec avtoceste, ki oceni poškodovano opremo in če je možno jo z enostavnimi ukrepi popravi ali zamenja. Naloga upravljavca oz. vzdrževalca avtoceste je tudi ureditev obvoza, zavarovanje poškodovanih vozil in mesta nesreče, sprostitev intervencijskih poti, obveščanje pristojnih organov.

Na javni cesti (državni cesti) ustrezno signalizacijo za obvoz postavi vzdrževalec ceste, to je DRSC oz. njen pogodbeni vzdrževalec to je CP Maribor. Preusmeritev prometa se izvaja v skladu z načrtom preusmerjanja prometa za avtocestno in hitocestno omrežje, ki ga je izdelalo MzP.

Nadzor upoštevanja postavljene prometne signalizacije, urejanje cestnega prometa in zavarovanje mesta nesreče je v pristojnosti Policijske uprave Maribor v skladu z načrtom dejavnosti in zakonskimi predpisi.

8.1.2 RKB ukrepi

Za ugotavljanje vrste nevarnosti se aktivira najbližji mobilni laboratorij (MEEL, ELME), ki :

- opravljajo izvidovanje nevarnih snovi (detekcija, identifikacija, dozimetrija, enostavnejša analiza),
- ugotavljajo in označujejo mejo koncentriranih območij,
- izvajajo vzorčenje za analize in preiskave

Če bi prišlo do večje koncentracije, bi za izvajanje nalog RKB izvidovanja in nadzor dekontaminacije aktivirali regijsko RKB enoto, naloge dekontaminacije pa izvedejo gasilske enote širšega pomena. Sile, ki intervenirajo na ogroženem območju morajo imeti zagotovljeno zaščitno opremo.

8.1.3 Začasen umik ujetih udeležencev in vozil v prometu

Začasen umik ujetih udeležencev v prometu iz območja nesreče na varno, v primeru množične nesreče na AC, odredi vodja intervencije, kadar uhajajo nevarne snovi v ozračje oz. obstaja nevarnost eksplozije. V kolikor obstaja tehnična možnost, se izvaja tudi reševanje vozil.

Po odredbi in navodilih vodje intervencije, izvaja naloge začasnega umika udeležencev v prometu upravljavec oziroma vzdrževalec AC DARS. Pri izvedbi naloge mu pomagajo intervencijske sile, ki so vključene v naloge zaščite, reševanja in pomoči ter izvajanje zaščitnih ukrepov.

Udeleženci v prometu, ki so prisotni na kraju množične nesreče se ravna po navodilih Policije.

Če je zaradi nesreče na AC oz. hitri cesti ogroženo življenje in zdravje okoliških prebivalcev in živali, njihov začasen umik oz. evakuacijo izvede lokalna skupnost. Začasen umik oz. evakuacijo odredi župan ogrožene oz. prizadete lokalne skupnosti, skladno

8.1.4 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Prejem in oskrba obsega:

- urejanje sprejemnih mest,
- prevoz ujetih udeležencev v prometu iz ogroženega območja v AC baze oziroma na avtocestna počivališča,
- zbiranje, prevoz, deponiranje in skrb za prtljago ter osebne stvari poškodovanih udeležencev v prometni nesreči,
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami.

Sprejemno mesto začasno umaknjenih udeležencev v prometu določi vodja intervencije praviloma na bližnji lokaciji (DARS ACB ali avtocestno počivališče in podobno). V primeru večjega števila ujetih udeležencev v prometu, se aktivirajo kapacitete za namestitev iz regijskega načrta ZIR.

Po odredbi in navodilih vodje intervencije, izvaja naloge oskrbe (npr. z vodo in toplimi napitki) ter začasne nastanitve (po potrebi) udeležencev v prometu, ki zaradi množične prometne nesreče na AC in s tem povezanega daljšega zastoja ostanejo ujeti v kolonah na avtocesti, upravljavec avtoceste ob pomoči ostalih intervencijskih sil, ki so vključene v naloge zaščite, reševanja in pomoči ter izvajanje zaščitnih ukrepov.

O začetku zagotavljanja oskrbe (voda in topli napitki) prej navedenih udeležencev v prometu, odločijo glede na konkretne razmere in pogoje, vodja intervencije, vodja DARS in poveljnik CZ VŠR ali od njih pooblaščen osebe. Ključni kriterij je ogroženost udeležencev v prometu, ki so zaradi nesreče na AC ujeti v kolonah (velika vročina, mraz, ...)

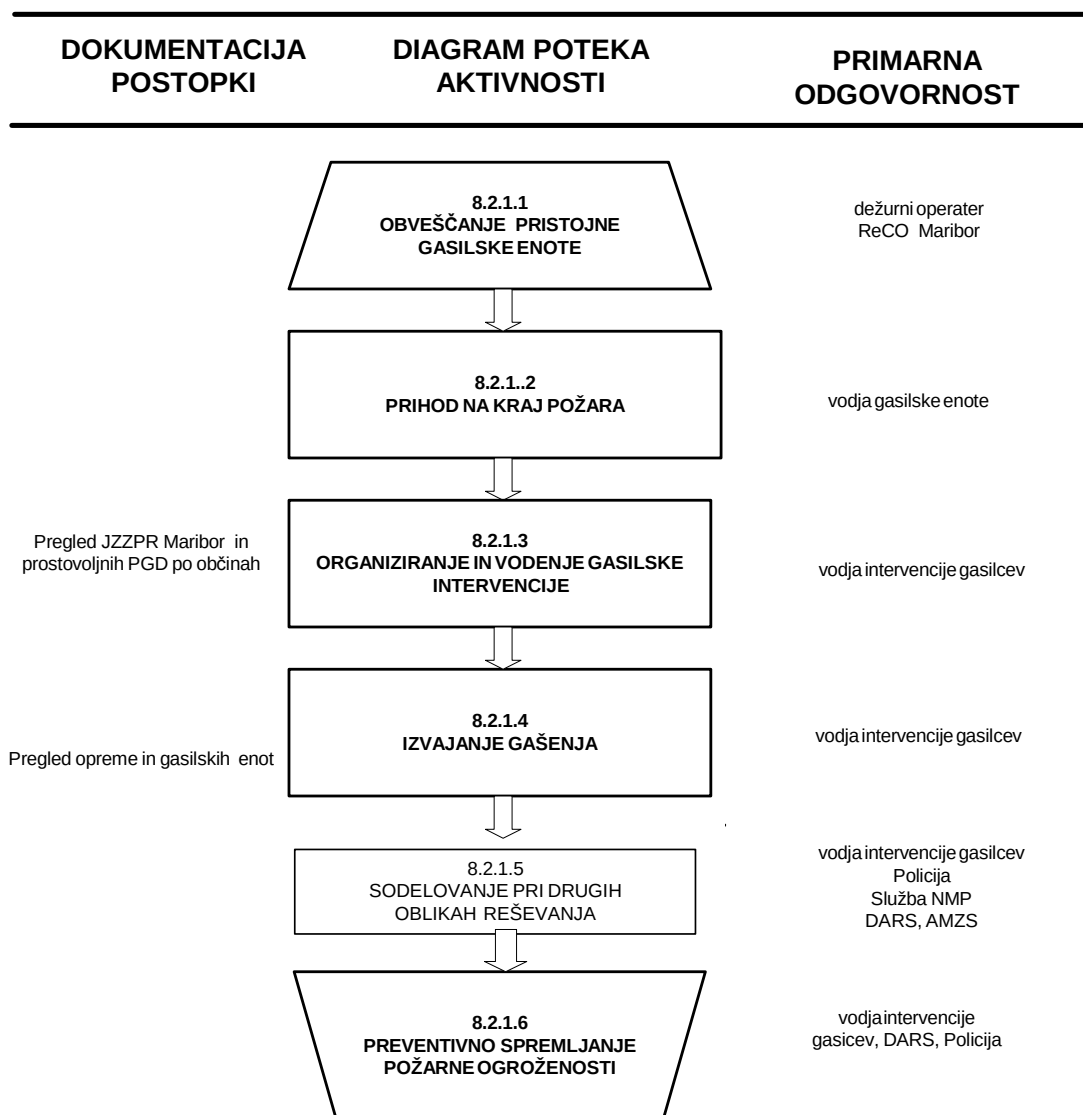
Stroški oskrbe z vodo in toplimi napitki bremenijo DARS d.d..Prav tako glede na naveden ključni kriterij ocenijo, kdaj je potrebno zagotavljanje oskrbe udeležencev iz mirujočega prometa ob nesrečah na AC, vključiti zunanje zmogljivosti in službe (CZ, RKS idr.)

Oskrba začasno umaknjenih udeležencev v prometu zajema tudi nujne prve medicinske pomoči in prevoz v nadaljnjo oskrbo, katero pa izvajajo redne službe nujne medicinske pomoči.

Oskrbo ogroženih prebivalcev ob nesrečah z nevarnimi snovmi izvede lokalna skupnost

8.2 Reševanje ob množični nesreči

8.2.1 Gašenje ob požarih

Naloge gašenja na avtocesti izvajajo:

- gasilske enote širšega pomena, JZZPR Maribor, PGD Slovenska Bistrica
- lokalno pristojna gasilska društva, ki nudijo pomoč GEŠP.

Gašenje požarov na prometnih sredstvih na avtocesti izvajajo GEŠP. Poleg pristojnih GEŠP se hkrati aktivirajo tudi pristojne lokalne gasilske enote PGD, v kolikor so predvidene za izvajanje

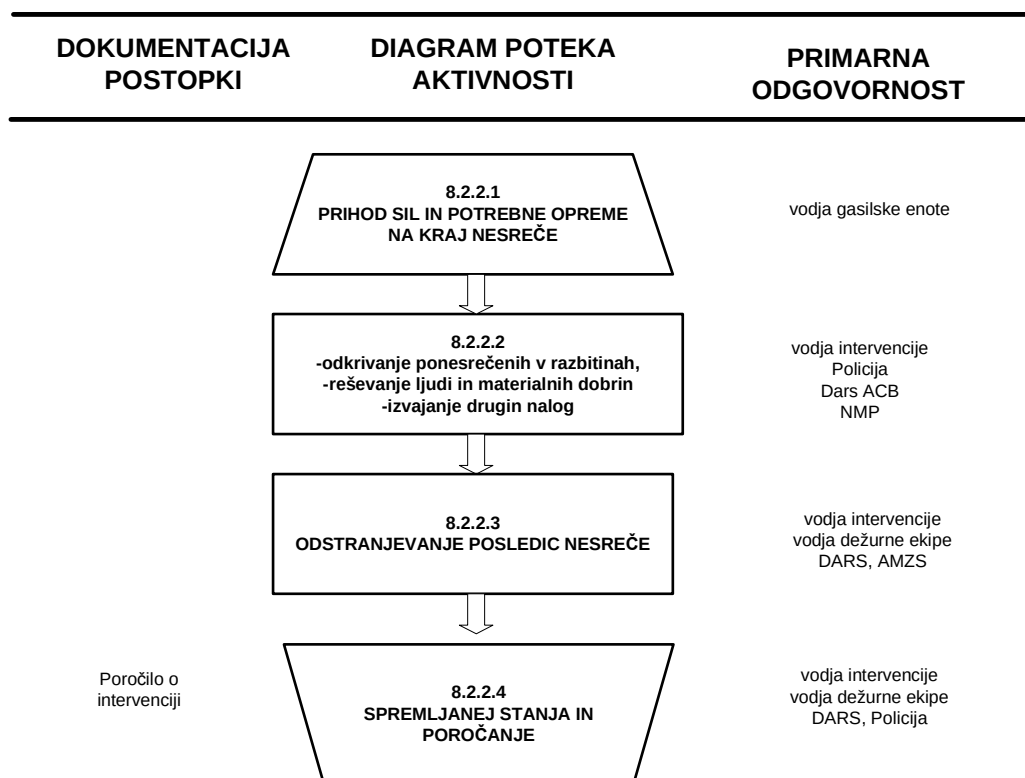
teh nalog v občinskih načrtih aktiviranja OGE ter tudi razpolagajo z ustrezno tehnično gasilsko reševalno opremo in sredstvi za gašenje požarov na prometnih sredstvih.

Gasilske enote izvajajo naslednje naloge:

- gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah,
- sodelovanje pri prenosu poškodovancev s kraja nesreče,
- pomoč pri pripravi ponesrečenih za prevoz,
- preventivne naloge varstva pred požarom (preprečevanje nastanka požarov).
- naloge zaščite in reševanja ljudi ter premoženja,
- opravljanje drugih splošnih reševalnih nalog.

Zaščito in reševanje ob nesreči pri prevozu nevarnega blaga, reševanje ukleščenih in blokiranih potnikov **izvajajo gasilske enote za opravljanje nalog širšega pomena.** (20. člen Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč.

8.2.2 Reševanje ob množičnih nesrečah

Tehnično reševanje ob nesreči izvajajo:

- gasilske enote širšega pomena,(JZZPR Maribor in PGD Slovenska Bistrica)
- dežurna služba DARS-ACB Slovenske Konjice in ACB Maribor, ACB Murska Sobota
- AMZS d.d.,
- druge pogodbene organizacije

Tehnično reševanje zajema:

- odkrivanje ponesrečencev in njihovo reševanje iz poškodovanih vozil,
- reševanje živali iz poškodovanih vozil (izvaja se po navodilih VURS- veterinarska inšpekcija)
- odstranitev in odvoz poškodovanih vozil,
- izvajanje drugih nalog iz svoje pristojnosti.

Reševanje iz zraka :

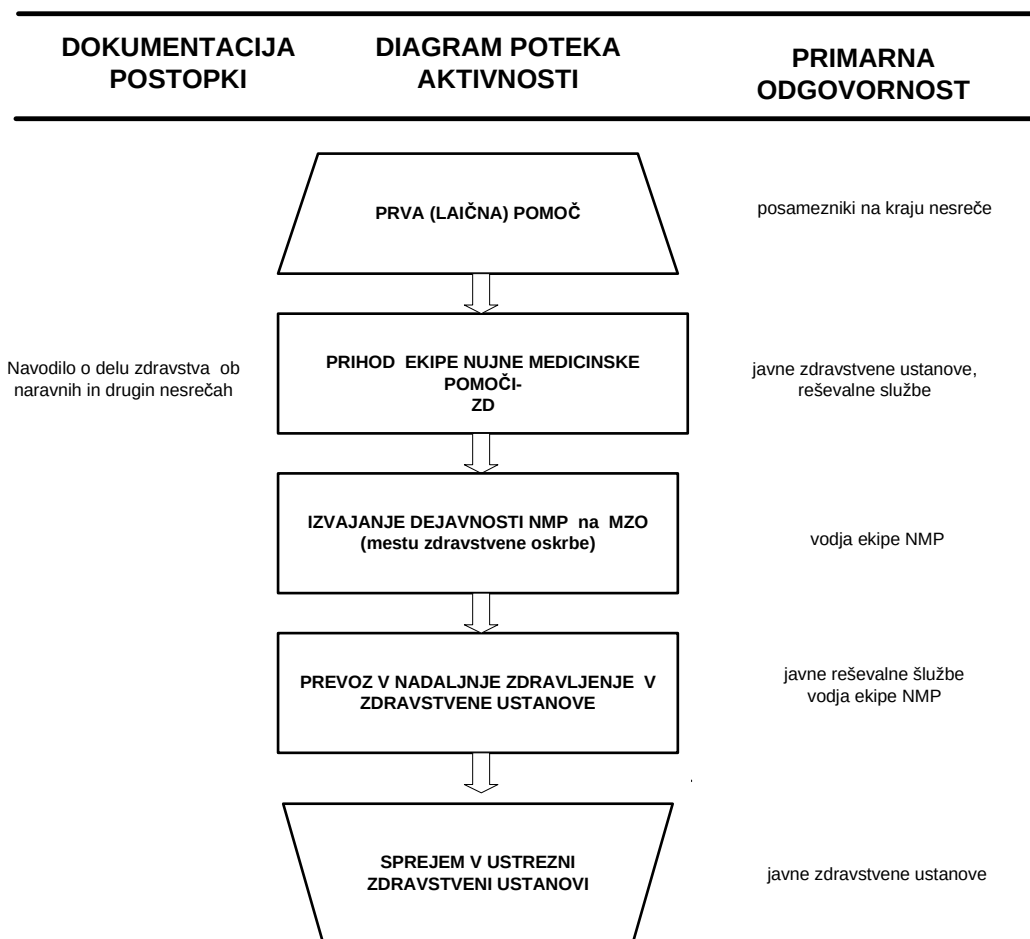
Če je dostop do mesta nesreče intervencijskim silam iz obeh smeri onemogočen, se za prevoz potrebne opreme in enot za reševanje uporabljajo helikopterji Slovenske vojske in Policije. Reševanje s helikopterji se izvaja skladno z Načrtom sodelovanja helikopterjev SV in Policije pri izvajanju zaščite in reševanja.

Helikopterske prevoze za nudenje nujne medicinske pomoči ob prometnih nesrečah ter prevoze poškodovanih izvaja tudi izvajalec, izbran v skladu s predpisi o zdravstveni dejavnosti, opravlja tudi prevoze poškodovanih ali obolelih do zdravstvene službe oz. med bolnišnicami.

P-3 Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč VŠ regije

P-12 Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

8.2.3 Nujna medicinska pomoč

Naloge nujne medicinske pomoči izvajajo:

- ZD Slovenska Bistrica, NMP
- ZD Adolfa Drolca Maribor, OE NMP
- ZD Lenart, NMP
- UKC Maribor

V okviru medicinske pomoči ob nesreči na AC se izvajajo najbolj nujni ukrepi za ohranitev življenja in varovanja zdravja ljudi:

- prva laična pomoč, ki jo dajejo na osnovi predpisov iz Zakona o varnosti v cestnem prometu vsi posamezniki na kraju prometne nesreče (drugi vozniki in tudi delavci ostalih služb)
- nujna medicinska pomoč, ki jo ob prihodu na kraj nesreče daje služba NMP ZD Maribor in/ ali Slov. Bistrica
- nujna zdravstvena oskrba, ki jo daje medicinsko osebje na terenu ali pa ustreznih zdravstvenih ustanovah,

- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice,
- izvajanje higienskih in protiedemičnih ukrepov, ki jih izvajajo različne službe pod nadzorstvom zdravstvenega inšpektorata in zavoda za zdravstveno varstvo
- identifikacija mrtvih,
- ter drugi ukrepi in naloge.

Preživele in ranjene udeležence nesreče je potrebno čim hitreje prepeljati na varno območje, ki ga določi vodja intervencije. Na tem mestu se oblikuje (izven nevarnosti za reševalce) mesto zdravstvene oskrbe (MZO) na katerem služba nujne medicinske pomoči – PHE, organizira in izvede najnujnejšo zdravstveno oskrbo, pripravi preživele za prevoz v zdravstvene ustanove v nadaljnjo oskrbo, psihološko pomoč, registracijo udeležencev v nesreči in ugotavljanje smrti.

Reševanje z zrakoplovi NMP ob nesrečah v cestnem prometu

Helikopter se za nudenje NMP ob nesrečah v cestnem prometu uporablja v primerih, ko v skladu z medicinsko stroko zagotovi učinkovitejše reševanje ponesrečencev. O nudenju medicinske pomoči ob nesrečah v cestnem prometu in v drugih primerih s helikopterjem odloča dežurni zdravnik NMP.

Helikopterske prevoze za nudenje nujne medicinske pomoči ob prometnih nesrečah ter prevoze poškodovanih izvaja SV in Policija ter izvajalec, ki ga izbere Vlada RS skladno s predpisi o zdravstveni dejavnosti, javnih naročilih in javno zasebnih partnerstvih.

P-27 Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj VŠ regije P-28 Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic VŠ regije

8.2.4. Identifikacija mrtvih

Ob množični nesreči na avtocesti vse poškodovane, za katere se ugotovi, da niso preživeli nesreče (trupla, očitne smrtne poškodbe), reševalci pustijo skupaj z vsemi dokumenti, prtljago, oblačili, tam kjer so jih našli in jih ustrezno pokrijejo. Policija zavaruje kraj nesreče zaradi zavarovanja dokazov oziroma izvajanja ukrepov v sklopu obravnave kaznivega dejanja ali prekrška, poleg ostalih preiskovalnih dejanj obvešča MNZ o umrlih tujcih.

Enota za identifikacijo mrtvih, če je možno, opravi identifikacijo že na kraju nesreče. Prevoze mrtvih opravijo pogrebne organizacije oziroma službe.

Poleg rednih služb za identifikacijo mrtvih, bi ob večji nesreči aktivirali tudi enoto za identifikacijo mrtvih pri Inštitutu za sodno medicino pri medicinski fakulteti Ljubljana.

8.2.5 Psihološka pomoč

Ob nesreči so zaradi njenih značilnosti učinka in posledic praviloma izpostavljeni hudemu stresu izpostavljeni preživeli in reševalci. Učinki nesreče so lahko dolgotrajni tako za reševalce kot za

preživele in njihove svojce. Psihološko pomoč na evakuacijskem sprejemališču (AC Baza) nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki).

Psihološko pomoč nudijo psihologi iz državne ekipe za psihološko pomoč ali psihologi iz Centrov za socialno delo na območju VŠR.

8.2.6 Prva veterinarska pomoč

Prometno nesrečo, ki se zgodi med prevozom živali, mora prevoznik oziroma Policija prijaviti ReCO Maribor, ta obvesti območni urad VURS, oziroma dosegljivega uradnega veterinarja.

Prva veterinarska pomoč pri prevozu živine v primeru nesreče na avtocesti, se izvaja na podlagi navodil, ki jih izda veterinarski inšpektor VURS, Veterinarska inšpekcija Območnega urada Maribor. Veterinarska higienska služba sprejme prijavo pogina oziroma trupel živali , zagotavlja prevoz in zbiranje živalskih trupel na predpisan način.

P- 29 Pregled veterinarskih organizacij

8.2.7 Obravnava in odprava posledic množične nesreče

- **Preiskovanje nesreče**

Ogled kraja nesreče in preiskavo v večini primerov vodi dežurni preiskovalni sodnik, prisoten je tudi dežurni državni tožilec, ki lahko usmerja policijo v predkazenskem postopku. V večini primerov dežurni sodnik prevzame vodenje ogleda kraja nesreče, kar pomeni, da je delo vseh organov, ki sodelujejo pri ogledu pod njegovim neposrednim vodstvom, v nasprotnem primeru pa naloge vodje ogleda kraja nesreče opravlja določeni delavec Policije.

Vsaka sprememba kraja kaznivega dejanja ali celo prekrška, če gre za prometno nesrečo s telesnimi poškodbami (po opravljenem nujnem reševanju, pomoči in zaščiti življenj in premeščanja ljudi) je sankcionirana oz. kazniva.

- **Odvoz poškodovanih vozil**

Upravljavec in vzdrževalec AC-DARS d.d mora v najkrajšem možnem času zagotoviti prevoznost avtoceste. AMZS oz. pogodbeniki DARS-a zagotovijo odstranitev poškodovanih vozil, pri odstranitvi vozil sodeluje tudi upravljavec oziroma vzdrževalec AC ali druge pooblašene organizacije.

- **Čiščenje in ureditev vozišč avtoceste:**

Upravljavec oziroma vzdrževalec DARS ACB mora v najkrajšem možnem času očistiti in urediti cestišče ter vzpostaviti v normalno stanje, da se ponovno sprosti promet na AC.

- **Zagotavljanje pogojev za normalno obratovanje**

Izvajanje načrta zaščite in reševanja je končano:

- ko je očiščeno in dekontaminirano območje delovanja nevarne snovi,
- ko so odpravljene vse posledice nesreče,
- ko delujejo vsi sistemi za nemoteno delovanje avtoceste,
- ko avtocesta zadostuje vse, zahtevanim predpisom in po predhodnem pozitivnem mnenju komisije za izredne preglede.

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Če ob množični nesreči na AC pride do razlitja nevarnih snovi ali nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje in le to ogroža življenje in zdravje udeležencev v nesreči, okoliških prebivalcev, živali, okolja se prebivalcem preko sredstev javnega obveščanja posredujejo informacije o uporabi priporočenih zaščitnih sredstev in izvajanju zaščitnih ukrepov.

DARS d.d. (upravljavec in vzdrževalcev AC) je dolžan pravočasno obveščati vse udeležence v prometu o stanju in vseh nevarnostih na cestah, o pravilnem ravnanju ob nesreči in izvajanju zaščitnih ukrepov.

Za izvajanje nacionalnega programa varnosti cestnega prometa, preventive, vzgoje in izobraževanja, analitsko-raziskovalnih nalog, povezanih z varnostjo v cestnem prometu skrbi Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

10. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

10.1 Pomen pojmov

Nesreča je dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih ali drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženja, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti potrebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi rednih dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.

Množična nesreča na avtocesti je, kadar je v nesreči umrlo ali je težje telesno poškodovanih več kot deset oseb. Množična nesreča na avtocesti je tudi, če je v nesreči udeleženo 1 ali več tovornih vozil, ki prevažajo nevarno snov in je ob nesreči prišlo do eksplozije ali uhajanje nevarne snovi v okolje, ki ima škodljive učinke na ljudi in širše okolje.

Druge nesreče so nesreče v cestnem, železniškem in zračnem prometu, požar, rudniška nesreča, porušitev jezua, nesreča, ki jo povzročajo aktivnosti na morju, jedrska nesreča in druge ekološke nesreče ter industrijske nesreče, ki jih povzroči človek s svojo dejavnostjo in ravnanjem, pa tudi vojna, izredno stanje, uporaba orožij in sredstev za množično uničevanje ter teroristični napadi s klasičnimi sredstvi in druge oblike množičnega nasilja.

Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih.

Avtocesta je državna cesta, namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za avtocesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.

Udeleženec v cestnem prometu je oseba, ki je na kakršenkoli način udeležena v cestnem prometu.

Udeleženec prometne nesreče je vsak udeleženec cestnega prometa, ki je s svojim ravnanjem pripomogel k nastanku prometne nesreče in vsak, ki je v prometni nesreči utrpel materialno škodo in je bil telesno poškodovan in je zaradi posledic nesreče umrl.

Izredni dogodek je ovira v smislu določil 123. člena Zakona o varnosti cestnega prometa, predvsem tovor ali predmet na vozišču, ustavljeno vozilo, izredni prevoz, onesnažena cesta ali žival in podobno na območju cestišča ali predora.

Prometna nesreča je nesreča na javni cesti in nekategorizirani javni cesti, ki se uporablja za javni cestni promet v kateri je bilo udeleženo vsaj eno premikajoče se vozilo in je v njej najmanj ena oseba umrla ali je bila telesno poškodovana ali je nastala materialna škoda.

Prometne nesreče se glede na posledice delijo na štiri kategorije:

1. prometna nesreča I. kategorije- prometna nesreča, pri kateri je nastala samo materialna škoda
2. prometna nesreča II. kategorije- je prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba lahko telesno poškodovana,
3. prometna nesreča II. kategorije- prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba hudo telesno poškodovana,
4. prometna nesreča IV. Kategorije- prometna nesreča, pri kateri je kdo umrl ali je zaradi posledic nesreče umrl v 30 dneh po nesreči.

10.2 Razlaga okrajšav

AC –Avtocesta
ACB- Avtocestna baza
AMZS- Avto moto zveza Slovenije
CORS- Center za obveščanje RS
CZ-Civilna zaščita
CZ RS- Civilna zaščita Republike Slovenije
CZ VŠR –Civilna zaščita Vzhodno Štajerske regije
DARS, d.d.-Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji
ELME- Ekološki laboratorij z mobilno enoto
EU- Evropska skupnost
GEŠP- gasilska enota širšega pomena
HC – hitra cesta
ITS- Inteligentni prometni sistem za nadzor in vodenje prometa
LESV- Letalska enota slovenske vojske
LPE – letalska policijska enota
MEEL- mobilna enota ekološkega laboratorija Maribor
MNZ- Ministrstvo za notranje zadeve
MOPE- Ministrstvo za okolje, prostor in energijo
MO- Ministrstvo za obrambo
MZO – Mesto zdravstvene oskrbe

NC- Nadzorni center
NMP- nujna medicinska pomoč
OKC- Operativno komunikacijski center
PGD- prostovoljno gasilsko društvo
PIC- Prometno – informacijski center za državne ceste
PN- prometna nesreča
ReCO- Regijski center za obveščanje
RKB-radiološko- kemično-biološko
RS- Republika Slovenija
PU- Policijska uprava
STA- Slovenska tiskovna agencija
Ur. l. RS- Uradni list Republike Slovenije
URSZR- Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
VURS- Veterinarska uprava Republike Slovenije
ZARE- radijska zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZRP- zaščita, reševanje in pomoč
ZD- Zdravstveni dom
UVHVVR- Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

11 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

11.1 Priloge

P-1 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite VŠ regije
P-3 Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč VŠ regije
P-4 Podatki o organih, službah in enotah CZ VŠ regije
P-6 Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč VŠ regije
P-7 Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR VŠ regije
P-8 Pregled materialnih sredstev iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč VŠ regije
P-11 Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov (občine)
P-12 Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestniki poveljnikov
P-15 Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P-17 Seznam prejemnikov informativnega biltena
P-18 Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P-24 Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25 Pregled človekoljubnih organizacij
P-26 Pregled centrov za socialno delo
P-27 Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih
P-28 Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29 Pregled veterinarskih organizacij

P-501 Evidenčni list ažuriranja načrta ZIR ob množični nesreči na AC na območju VŠR, Verzija 1.0

11.2 Dodatki

- D-1 Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZIR regije
- D-2 Načrt regije za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in štaba CZ
- D-3 Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra ter prevzema in razdelitve mednarodne pomoči na letališčih
- D-4 Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
- D-7 Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
- D-8 Navodilo za obveščanje o nesreči
- D-14 vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
- D-22 Načrt dejavnosti PU Maribor
- D-23 načrt delovanja zdravstvenih ustanov v VŠR

- D 501 Potek Avtoceste A1, A4 in A na območju VŠR
- D 502 Naselja ob odsekih AC A1, A4 in A5
- D 503 Zadrževalniki vode in čistilne naprave ob avtocesti
- D 504 Avtocesta s pripadajočimi objekti (štajerski krak)
- D 505 Obrazec DARS za obveščanje RECO Maribor
- D 506 Seznam vodilnih in odgovornih oseb DARS d.d., ACB Maribor, ACB Slov. Konjice in Murska Sobota
- D507 Pregled intervencijskih prehodov
- D508 SOP 3.2 Nesreča na AC